

**EURA
SYDÄMESSÄ**

EURAN KUNNAN TALOUSARVIO 2024

TALOUSSUUNNITELMA 2024-2026

Kunnanhallitus 6.11.2023

Valtuusto 13.11.2023

SISÄLLYS

1. YLEISPERUSTELUT JA KEHITYSNÄKYMÄT	3
2. TALOUSYHTEENVETO – TAULUKKO-OSA	13
3. TOIMINNALLISET TAVOITTEET PALVELUALUEITTAIN	18
4. VESIHUOLTOLAITOS	43
5. INVESTOINTIOSA	45
6. TALOUSSUUNNITELMA JA RAHOITUSLASKELMA	47

1. YLEISPERUSTELUT JA KEHITYSNÄKYMÄT

YLEINEN TALOUDELLINEN TILANNE JA KEHITYS

Vuosi 2023 on jatkanut myllerrysten ja yllätysten vuosien saagaa. Niin maailman, Euroopan kuin Suomen talous on elänyt epävarmoja aikoja, ensin oli korona-pandemia ja sen jälkeen käväällä 2022 Venäjän aloittama hyökkäyssota Ukrainaan. Euroalueen ohjaukset nousivat voimakkaasti ja Yhdysvalloissakin lyhyet korot kohosivat ennätysmäisesti. Globaali rahapolitiikan kiristyminen vaikutti maailmankauppaan ja heikensi euroalueen kokonaiskysyntää. Inflaatio kiihtyi merkittävästi pandemian ja Venäjän hyökkäyksen aiheuttamien tarjontahäiriöiden sekä energiaraaka-aineiden hintojen nousun vuoksi. Lokakuun lopulla EKP päättää olla nostamatta ohjaukorkoa, jota voidaan pitää merkinä inflaation taitumisesta.

Kuntaliiton pääekonomi Minna Punakallio kertoo, että kuntatalouden tila on tällä hetkellä ennätysvahva, mutta taustalla on suuria vaihteluita eri kuntien välillä. Kunnat ovat saaneet poikkeuksellisen suuria tuloja ensin koronan ansiosta 2020–2021 ja tammikuun alussa toteutetun sote-uudistuksen vaikutukset realisoituvat vasta vuonna 2024, sillä esimerkiksi vuonna 2023 kuntien verotulot ovat olleet suhteellisen hyvät verohäntien ansiosta. Näin ollen vuoden 2023 toteumat eivät kerro koko totuutta. Kuntien todellinen taloudellinen tulevaisuus riippuu suuresti vuosien 2022 ja 2023 sote-siirtolaskelmista. Vuodesta 2024 eteenpäin tilanne näyttää haastavalta, kun kustannukset nousevat, talouskasvu hidastuu ja verotulojen erityiserät pienenevät. Kuntien ennusteet 2024–2027 osoittavat selvää alijäämää rahoitusjäämässä ja kasvavaa lainakantaa. Erityisesti alle 5000 asukkaan kunnat näyttävät selviävän heikommin. Kuntien välinen vaihtelu on suurta, ja sote-uudistus sekä väestöpohjan muutokset ovat muuttaneet kuntakenttää merkittävästi. Sote-siirtolaskelmat vaikuttavat voimakkaasti kuntien tulopohjaan, ja osa kunnista kärsii valtionosuuksien miinuksista aina vuoteen 2027 asti. Kuntatalousohjelmaan ei ole otettu mukaan kaikkia hallituksen kuntalinjauksia, kuten opetus- ja kulttuuriministeriön valtionavustusten leikkauksia. Kuntatalous on selvinnyt sopeutustoimista suhteellisen hyvin kiinteistöveron kiristykseen ansiosta. Jos kiinteistöveron kiristystä ei toteuteta, kuntatalous heikenee jo vuonna 2024.

Julkisen talouden tilanne on huolestuttava, kun talouskasvu on pysähtynyt odotettua pidemmäksi aikaa. Monet tekijät, kuten investointiohjelma, korkomenot ja turvallisuushankinnat, kasvattavat julkisen sektorin alijäämää. Hallitus on pyrkinyt työllisyyttä edistäviin uudistuksiin, mutta veroaste laskee samalla, kun taloutta heikentäviä päätöksiä tehdään. Riskit odotettua heikommasta työllisyyden kasvusta ja talouskasvusta ovat suuret, ja sekä hallitus että kunnat joutuvat tekemään vaikeita päätöksiä tulevaisuudessa. Kuntien talousjohtajat ennakoivat nopeaa talouden heikentymistä ja tarvetta uusiin sopeutustoimiin.

Muiden kuntien lopullisia talousarviolinjauksia on vaikea arvailla. Valtionosuuksien merkittävä lasku koskee kuitenkin suurta joukkoa kuntia. Odotettavissa on siis, että monet kunnat nostavat ainakin joltain osin verotustaan. Myös alijäämäisen talousarvion laatineiden kuntien joukko laaja.

EURAN KUNNAN KEHITYSNÄKYMÄT JA TALOUSARVION LÄHTÖKOHDAT

Valtuuston hyväksyi vuoden 2022 talousarvion menojen ja tulojen tasapainoon. Vuoden 2022 taloudellinen kehitys oli kuitenkin selvästi odotettua heikompaa. Valtuusto hyväksyi tilikauden aikana 1,1 miljoonan edestä toimintakatetta heikentäviä talousarvio muutoksia. Lisäksi valtuusto myönsi tilikauden päättymisen jälkeen 3,7 miljoonan edestä menojen ylityksiä ja tulojen alitusoikeuksia. Näin ollen vuosi 2022 päättyi 2,75 miljoonaa euroa alijäämäiseksi. Vuoden 2023 talousarvio on laadittu 960 tuhatta euroa ylijäämäiseksi. Vuoden 2023 aikana verotulokertymä on ollut odotettua parempaa. Vastaavasti kunnan toimintatulojen kertymä on ollut odotettua pienempi. Toimintamenojen kehitys on ollut vastaavasti odotettua suurempaa. Aiempien vuosien isot investoinnit on saatu päätökseen ja näin niistä alkaa kertyä poistoja täysmääräisesti. Vuoden 2023 tilinpäätöksen odotetaan olevan positiivinen, mutta jäävän selvästi noin 1 miljoonan ylijäämä tasosta korkeintaan muutamaan sataan tuhanteen.

Soteuudistuksen vaikutukset kuntien talouteen näkyvät toden teolla vasta vuoden 2024 talousarviossa. Vuonna 2023 aiempien vuosien verohännät nostavat verotulokertymää. Valtionosuuksissa vuodelle 2024 näkykyy todellisten sote-kustannusten siirron vaikutus, joka tarkoittaa Eurallekin huomattavasti pienempiä valtion osuuksia.

Euran kunnan talousarvion valmistelu aloitettiin kesäkuussa, jolloin kunnanhallitus ohjeisti palvelualueita talousarvion laadinnassa. Lautakunnat ovat käsitelleet osaltaan talousarvioesityksiä syys- ja lokakuun aikana. Tämän jälkeen palvelualueet ovat tehneet teknisiä korjauksia esityksiinsä.

Näkemyksen laatiminen suunnitelmavuosille 2025–2026 on haastavaa. Verotulojen ennakoidaan olevan 2024 noin 1 miljoonaa pienemmät kuin vuonna 2023. Lisäksi tiedossa on, että sekä korkotaso että inflaatio tulevat olemaan korkealla.

Paineet talouden tasapainoon saantiin ovat kovat. Lautakuntien ensimmäisten esitysten jälkeen talousarvio oli painumassa lähes 5 miljoonaa alijäämäiseksi. Johtoryhmän tukeman palvelualueet ovat löytäneet tasapainotus keinoja, joilla voidaan pääasiallisesti säilyttää vuoden 2023 palvelutaso, eikä merkittäviä toimintaan tai rakenteisiin liittyviä toimia ole tehty. Lopullinen talousarvio on noin 1,5 miljoonaa alijäämäinen. Palvelualueiden säästötoimien lisäksi talousarvio sisältää tuloveron ja yleisen kiinteistöveron maapohjan korotukset. Lisäksi talousarvio sisältää vesimaksujen korotuksia, niin että vuoden 2022 tulopohja säilyy, veden kuluksen vähennyttä.

VEROTULOT

Verotulo prosentit vuodelle 2024 ovat:

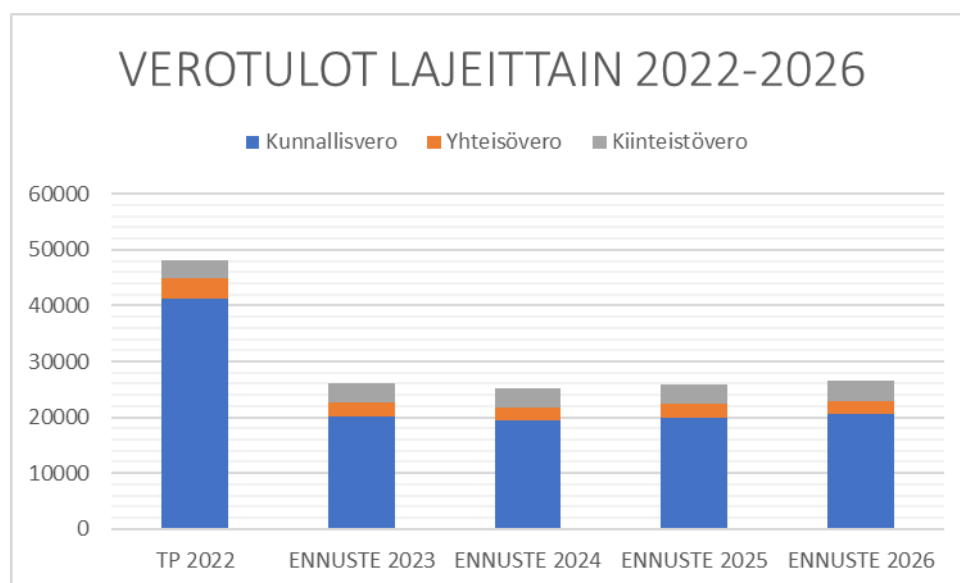
- Tulovero prosentti 9,00 prosenttia

Kiinteistövero prosentit ovat edellisten vuosien tapaan:

- vakituiset asuinrakennukset 0,60 %
- muut asuinrakennukset 1,10 %
- yleinen kiinteistövero 1,10 %
 - maapohjan verotuksen valtakunnallinen alaraja nousi 0,93 % → 1,30 %
- voimalaitos 3,10 %
- yleishyödylliset yhteisöt 0,00 %
- rakentamaton rakennuspaikka 3,00 %

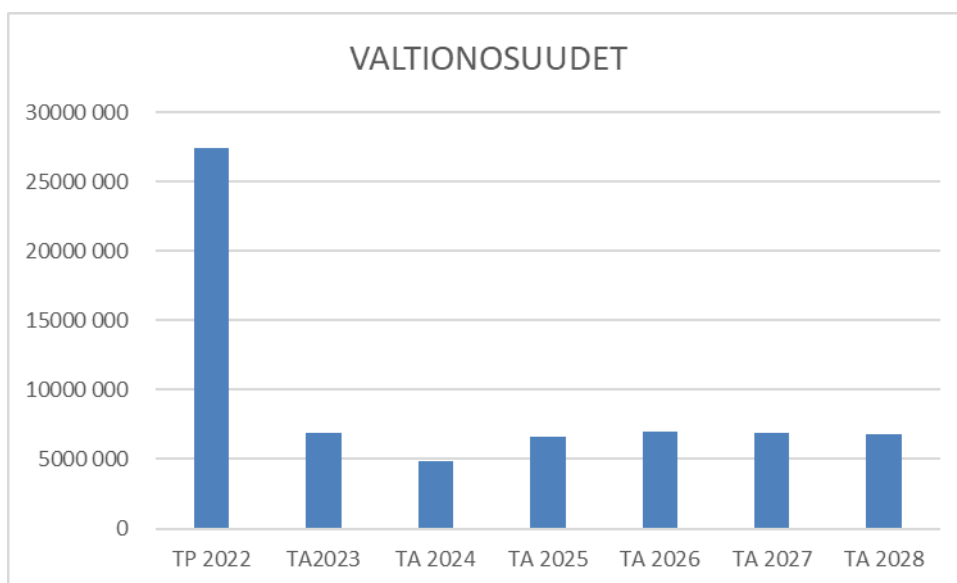
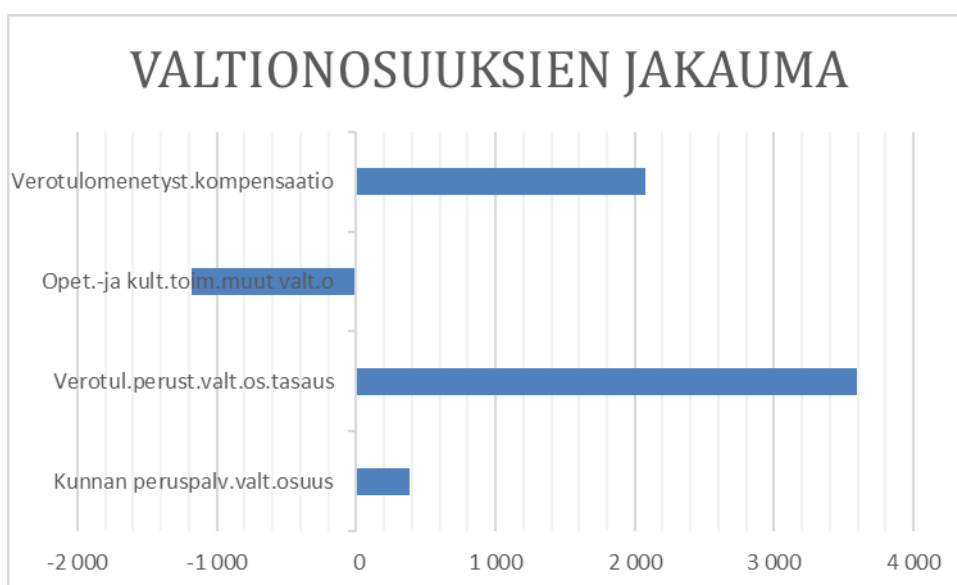
VEROTULOENNUSTE 2023-2026					
1000 euroa	TP2022	ENNUSTE 2023	ENNUSTE 2024	ENNUSTE 2025	ENNUSTE 2026
Verolaji					
Kunnallisvero	41 189	20 220	19 493	20 027	20 556
Yhteisövero	3 721	2 465	2 241	2 405	2 454
Kiinteistövero	3 292	3 483	3 552	3 555	3 555
	48 202	26 168	25 286	25 987	26 565

Laskelma perustuu Kuntaliiton lokakuun 2023 verotuloennusteeseen

VALTIONOSUUDET

VALTIONOSUUDET			
1000 euroa	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Kunnan peruspalv.valt.osuus	17 636	2 571	387
Verotul.perust.valt.os.tasaus	4 477	3 561	3 596
Opet.-ja kult.toim.muut valt.o	-1 334	-1 325	-1 179
Verotulomenetyst.kompensaatio	6 674	2 080	2 077

STRATEGISET TAVOITEET

TAVOITE	TOTEUTUMISTA KUVAAVA MITTARI
1. Negatiivisen väestön kehityksen pysäyttäminen	Väkiluvun kehitys
2. Työpaikkojen lisääminen	- Työttömyysaste - Sakkomaksut - Työpaikkaomavaraisuus
3. Syrjäytymisen ehkäiseminen	- Koulutuksen ulkopuolelle jääneet - Nuorisotyöttömyys
4. Kestävän kehityksen ja energiatehokkuuden lisääminen	Ympäristöohjelman toimeenpano ja noudattaminen
5. Kuntakonsernin omistaja-ohjauksen vakiinnuttaminen	Omistajaohjauksen käytänteet dokumentoidaan ja vakiinnutetaan
6. Elinkeinoelämän edellytysten tukeminen	Elinkeino-ohjelman noudattaminen ja toimeenpano
7. Viestinnän tehostaminen	Sosiaalisen median ja muun verkkonäkyvyyden muutos
8. Henkilöstön hyvinvointi	Henkilöstön sairauspoissaolot
9. Talouden tasapaino	- Tasapainon seuranta kriisikunta- kriteereistä sovellettujen mittareiden avulla - Palvelujen yksikkökustannusten kehittymisen seuranta
10. Toimitilojen tehokas käyttö	Salkutusraportin toimeenpano ja luopumisohjelman laatiminen
11. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteiden turvaaminen	Hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman toimeenpano ja seuranta
12. Strategiatyön valmistuminen	Valmis strategia

KUNTAKONSERNIN TAVOITTEET 2023

Euran kunnan konserniin kuuluu yhteensä 11 yhteisöä, kun Satakunnan Sairaanhoidopiiri purkautui hyvinvointiuudistuksen yhteydessä. Näistä on kaksi kuntayhtymää ja 6 tytäryhteisöä. Toiminnallisesti merkittävimmille kolmelle tytäryhtiölle (Euran Vuokrakodit Oy, JVP-Eura Oy, Euran Uima- ja urheiluhalli Oy) on laadittu omat tavoitteet vuodelle 2024. Konserniohje on hyväksytty keväällä 2018 ja konserniyhtiöt noudattavat mm. raportoinnin suhteen samaa neljännesvuosittaista sykliä kuin kunnan palvelualueet. Konsernijohto antaa ohjeita kunnan edustajille myös muiden yhtiöiden hallituksissa. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan näkökulman mukaisesti edesautetaan yhtenäisiin käytänteisiin siirtymistä ja vuorovaikutusta koko kuntakonsernissa.

EURAN VUOKRAKODIT OY

1. Asuntovuokrauksen käyttöasteen tavoite on 93 %
2. Kiinteistöjen elinkaaren suunnittelun ja hallinnan loppuun saattaminen
3. Rahoitusaseman vakiinnuttaminen
4. Kerrostalohankkeen onnistunut läpivienti
5. Taloushallinnon toimintojen ja raportoinnin kehittäminen yhdessä kunnan kanssa

EURAN UIMA- JA URHEILUHALLI OY

1. Uimahallin kävijämäärätavoite 75 000 uimaria
2. Tulostavoite: 0 tulos
3. Liikuntatilojen käyttöasteen systemaattinen seuraaminen ja nostaminen.
4. Kunnan avustusmäärä yhteensä 1 120 000 euroa
5. Halliyhtiön tarjoamien liikuntaryhmien viikoittainen osallistujamäärä 450 (pl. touko-elokuu sekä joulukuu.)
6. Taloushallinnon toimintojen ja raportoinnin kehittäminen yhdessä kunnan kanssa

JVP-EURA OY

1. Hyvien puhdistustuloksien ylläpito ja tiedottaminen. Puhdistusprosessien tasainen toimintavarmuus ja -tehokkuus. Yhtiö alittaa ympäristöluvassa määritellyt raja-arvot ja panostaa typen kuormituksen vähentämiseen.
2. Taloudellisen tehokkuuden säilyttäminen ja parhaimmillaan parantaminen
3. Yhteiskuntavastuun ja/tai yhteiskuntaraportoinnin kehittäminen
4. Taloushallinnon toimintojen ja raportoinnin kehittäminen yhdessä kunnan kanssa

TALOUSARVION JA -SUUNNITELMAN RAKENNE

Talousarvio laaditaan yhtä vuotta varten. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuusto hyväksyy myös kolmea vuotta koskevan taloussuunnitelman, joista ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi. Talousarviota koskevat säännökset ovat kuntalaissa (110 §). Talousarvio- ja suunnitelma on laadittava siten, että ne noudattavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen.

Kunnan talousarvio koostuu A) **käyttötalous- ja tuloslaskelmaosasta sekä B) investointi- ja rahoitusosasta**. Osat voidaan myös jakaa kahteen eri näkökulmaan:

Kokonaistalouden näkökulma	Toiminnan ohjauksen näkökulma
tuloslaskelmaosa	käyttötalousosa
rahoitusosa	investointiosa

Käyttötalousosassa määritellään palvelualueittain tulo- ja menoarviot. Määrärahat myönnetään palvelualueille. Palvelualueiden sisällä olevien vastualueiden ja toimintayksiköiden määrärahat ja tavoitteet tarkennetaan käyttösuunnitelmien hyväksymispäätöksillä helmikuun loppuun mennessä ja tarvittaessa talousarviovuoden aikana.

Valtuustoon nähden sitovia määrärahoja ovat palvelualueiden toimintakulut ja toimintatuotot. Määrärahat sisältävät sekä ulkoiset että sisäiset meno- ja tuloarviot. Meno- ja tuloarviot ovat sitovia nettomääräisinä. Vesilaitos muodostaa taseyksikön, jonka talouden ja toiminnan tavoitteet ovat sitovia yksikkönä.

Kulttuuritilaisuuksien ja vesihuoltolaitoksen talousarviokohdan osamäärärahat ovat nettobudjetoituja (sitovuus ulkoisten ja sisäisten tuottojen ja kulujen erotus).

Valtuustoon nähden sitovia määrärahoja ovat palvelualueiden toimintakulut ja toimintatuotot

Investointien sitovuuksitaso on hankeryhmien kokonaisuudet

Kulttuuritilaisuuksien, ja vesihuoltolaitoksen talousarviokohtien osamäärärahat ovat nettobudjetoituja (sitovuus ulkoisten ja sisäisten tuottojen ja kulujen erotus)

Talouden vakaus edellyttää, etteivät sitoumukset ja niihin liittyvät riskit ylitä kunnan voimavaroja.

Tuloslaskelmaosassa esitetään kunnan kokonaistalouden osalta keskeiset erät käyttötalouden lisäksi. Näitä ovat verotulot, valtionosuudet, rahoitustulot ja – menot sekä suunnitelman mukaiset poistot. Vakaan talouden lähtökohtana on, että käyttötalouden menot sopeutetaan keskeisten tuloerien kehitykseen. Sopeutuksen onnistuminen on nähtävissä tuloslaskelmaosassa tulorahoituksen riittävytenä. Toisin sanoen kunnan vuosikate riittää kattamaan myös poistot pitkällä tähtäimellä.

Rahoitusosassa puolestaan osoitetaan, kuinka kunnan menot rahoitetaan. Sen avulla kootaan käyttötalouden tulot ja menot (toimintakate), tuloslaskelmaosan tulorahoitus sekä investoinnit samaan laskelmaan ja osoitetaan, miten ne rahoitetaan. Jos tulorahoitus ei riitä menoihin, kunnan on rahoitus- suunnitelmassa osoitettava tarvittava rahoitus esimerkiksi riittävällä uudella lainalla.

Talouden vakaus edellyttää myös, etteivät sitoumukset ja niihin liittyvät riskit ylitä kunnan voimavaroja. Uudessa kuntalaissa kuntatalouden tunnusluvut lasketaan **kuntakonsernin laajuudessa**, mikä korostaa ennakoivan talouden pidon ja seurannan ulottamista myös konserniyhtiöihin.

A) TALOUSARVIO TULO- JA MENOPERUSTELUINEEN

Talousarvio vuodelle 2024 on laadittu siten, että tuloslaskelman tuotot ovat 1,56 miljoonaa kuluja pienemmät. Näin ollen vuoden 2024 tulostavoitteena on 1,56 miljoonaa alijäämäinen tulos. Talousarvion vertaaminen aiempiin vuosiin on haastavaa vuoden 2023 tapaan, eikä lukujen kehityksen suora vertaaminen ole edes mielekästä. Sosiaali- ja terveystalouden järjestämistä vastaavien toimintakulujen siirtyminen hyvinvointialueelle tammikuussa 2023 tarkoitti toiminnallisia muutoksia kaikille palvelualueille. Perusturvapalvelut jäivät kokonaan pois, tekniseltä palvelualueelta siirtyi sotekeittiö ja -laitoshuolto pois sekä sotekiinteistöjen sisäinen vuokra muuttui ulkoiseksi vuokraksi, kuntajohtamisen vastuualueelle siirtyi perusturvan alta mm. nuorten työpajatoiminta. Tämä tarkoittaa kuntajohtamisen toimintakulujen kasvua vuoteen 2022 nähden. Vuoden 2023 talouden toteumassa ei ole päästy eroon kaikista sotekuluista vaan monelta osin vuosi 2023 sisältää vielä peruspalveluiden toiminnasta aiheutuvia häntiä. Pääasiassa hyvinvointialue korvaa syntyneet kustannukset, mutta myös jotkin kulut jäävät kunnan rasitteeksi. Näin ollen vuoden 2023 toteuma tulee sisältämään perusturvan menoja ja niistä saatavia tuloja. Hallinto- ja vetovoimapalveluiden ulkoisten toimintamenot laskevat hieman, sivistyksen ja teknisen kasvavat.

Hallinto- ja vetovoimapalvelut

Hallinto- ja vetovoimapalveluiden ulkoisten toimintatuottojen odotetaan kasvavan 18,0 % eli 174 tuhatta euroa ja ulkoisten toimintakulujen laskevan vuoden 2023 talousarviosta 1,4 % eli 67 tuhatta euroa, palkkojen ja palkkioiden kehitys on -1,0 % eli 18 tuhatta euroa.

Sivistyspalvelut

Sivistyspalveluiden ulkoisten toimintatuottojen odotetaan laskevan 29,0 % eli 1 554 tuhatta euroa ja ulkoisten toimintakulujen kasvavan 2,4 % eli 485 tuhatta euroa vuoden 2023 talousarviosta, josta palkkojen ja palkkioiden kasvu on 3,6 %, eli 436 tuhatta euroa,

Tekniset palvelut

Teknisen palvelualueen ulkoisten toimintatuottojen odotetaan kasvavan 1,8 % eli 121 tuhatta euroa ja ulkoisten toimintakulujen nousevat vuoden 2023 talousarviosta 1,2 % eli 136 tuhatta euroa, josta palkkojen osuus on 3,0 % eli 86 tuhatta euroa.

B) INVESTOINNIT JA RAHOITUS

Investointien kokonaismäärä talousarviossa on 3,16 miljoonaa euroa. Velkaantuminen pysähtyi vuonna 2020. Vuonna 2022 pitkäaikaisen lainamäärä laski 845 tuhatta euroa. Vuoden 2023 aikana pitkäaikaisten lainojen määrä laskee, mutta lyhytaikaisten määrä kasvaa arviolta noin 2–3 miljoonaa euroa. Korkojen odotetaan olevan huipussaan, joten tässä markkinatilanteessa lyhyiden Kuntatodistusten pyörittäminen on perusteltua. Korkohuipun hiivuttua on järkevää selvittää Kuntatodistusten neuvottelemista pidempiaikaisiksi lainoiksi.

Keskeisimmät investointikohteet vuonna 2024 ovat Terveyskeskus-vanhainkodin lattiakorjaukset hammashoidon tiloissa 500 tuhatta euroa, Koulukeskuksen Ahmasojan siiven sisäilmakorjaukset 400 tuhatta euroa, Panelian oppiskeskuksen piha-alueen muutostyöt 100 tuhatta euroa ja Hinnerjoen oppiskeskuksen kiinteän osan tilamuutokset 120 tuhatta euroa. Lisäksi Yhdyskuntatekniikan korvausinvestointeihin on varattu 300 tuhatta euroa ja Vesihuoltolaitoksen korvausinvestointeihin 840 tuhatta euroa.

Investointimäärärahat (14 kpl) ovat sitovuustasoltaan seuraavat:

Kiinteistöpalvelut	Määräraha
Korvausinvestoinnit	1.570.000
Uudisinvestoinnit	50.000
Laajennusinvestoinnit	0
Kalusto	30.000
Yhdyskuntatekniset palvelut	
Korvausinvestoinnit	415.000
Uudisinvestoinnit	77.000
Laajennusinvestoinnit	20.000
Vesihuoltolaitos	
Korvausinvestoinnit	840.000
Uudisinvestoinnit	80.000
Laajennusinvestoinnit	80.000
Muut investoinnit ja Ohjelmistot, kalustaminen yms. (palvelualueittain)	
Sivistystoimi	0
Tekninen toimi	0
Hallinto- ja vetovoimapalvelut (netto)	0
Investoinnit yhteensä (netto)	3.162.000

2. TALOUSYHTEENVETO – TAULUKKO-OSA

TULOSLASKELMA (ULKOISET)

	TP 2022	TA 2023 (alkup.)	TOT 6/2023	TA2024	Ero%
TOIMINTATUOTOT					
MYYNNTTUOTOT	4 510 015	4 203 734	1 679 436	3 813 894	-9,3
MAKSUTUOTOT	3 296 293	282 100	138 367	236 436	-16,2
TUET JA AVUSTUKSET	2 204 608	862 760	1 271 821	1 032 351	19,7
MUUT TOIMINTATUOTOT	2 087 172	4 260 300	1 879 222	4 215 800	-1,0
TOIMINTATUOTOT	12 098 088	9 608 894	4 968 845	9 298 481	-3,2
TOIMINTAKULUT					
HENKILÖSTÖKULUT	-38 102 657	-20 858 374	-10 841 307	-21 254 160	1,9
PALKAT JA PALKKIOT	-30 641 155	-16 632 025	-8 720 891	-17 136 797	3,0
HENKILÖSIVUKULUT	-7 461 503	-4 226 349	-2 120 416	-4 117 363	-2,6
ELÄKEKULUT	-6 424 201	-3 536 665	-1 736 344	-3 561 157	0,7
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-1 037 301	-689 684	-384 072	-556 206	-19,4
PALVELUJEN OSTOT	-36 763 549	-7 978 857	-4 283 725	-7 822 021	-2,0
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-6 569 424	-4 537 051	-2 472 483	-4 605 290	1,5
AVUSTUKSET	-3 838 174	-2 163 000	-1 182 905	-2 263 350	4,6
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 430 707	-1 406 862	-603 599	-1 370 527	-2,6
TOIMINTAKULUT	-86 704 511	-36 944 144	-19 384 019	-37 315 348	1,0
TOIMINTAKATE	-74 606 424	-27 335 250	-14 415 174	-28 016 867	2,5
VEROTULOT	48 201 625	25 849 000	15 072 659	26 544 000	2,7
VALTIONOSUDET	27 452 392	6 887 332	3 511 172	4 881 000	-29,1
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT					
KORKOTUOTOT	31 610	30 000	57 787	36 000	20,0
MUUT RAHOITUSTUOTOT	183 513	139 200	169 933	212 200	52,4
KORKOKULUT	-177 885	-715 000	-399 502	-1 015 000	42,0
MUUT RAHOITUSKULUT	-4 946	-3 500	-827	-3 500	0,0
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	32 292	-549 300	-172 609	-770 300	40,2
VUOSIKATE	1 079 885	4 851 782	3 996 049	2 637 833	-45,6
POISTOT JA ARVONALENTUMISET					
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-3 847 254	-3 906 469	-2 041 322	-4 208 165	7,7
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-3 847 254	-3 906 469	-2 041 322	-4 208 165	7,7
TILIKAUDEN TULOS	-2 767 369	945 313	1 954 726	-1 570 332	-266,1
POISTOERON MUUTOS	17 972	14 687	7 858	7 945	-45,9
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-2 749 397	960 000	1 962 584	-1 562 387	-262,7

TULOSLASKELMA (ULKOISET + SISÄISET)

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Ero%
TOIMINTATUOTOT				
MYYNITUOTOT	7 490 337	6 574 215	6 201 183	-5,7
MAKSUTUOTOT	3 296 293	282 100	236 436	-16,2
TUET JA AVUSTUKSET	2 204 608	862 760	1 032 351	19,7
MUUT TOIMINTATUOTOT	6 803 397	8 088 418	9 239 328	14,2
TOIMINTATUOTOT	19 794 635	15 807 493	16 709 298	5,7
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-38 098 882	20 858 374	-21 254 160	1,9
PALKAT JA PALKKIOT	-30 641 155	16 632 025	-17 136 797	3,0
HENKILÖSIVUKULUT	-7 457 728	-4 226 349	-4 117 363	-2,6
ELÄKEKULUT	-6 420 426	-3 536 665	-3 561 157	0,7
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-1 037 301	-689 684	-556 206	-19,4
PALVELUJEN OSTOT	-39 667 110	-10 283 338	-10 155 894	-1,2
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-6 630 313	-4 603 051	-4 658 706	1,2
AVUSTUKSET	-3 861 373	-2 163 000	-2 263 350	4,6
MUUT TOIMINTAKULUT	-6 143 381	-5 234 980	-6 394 055	22,1
TOIMINTAKULUT	-94 401 058	-43 142 743	-44 726 165	3,7
TOIMINTAKATE	-74 606 424	-27 335 250	-28 016 867	2,5

Sisäistenerien laskentaa voidaan tarkentaa käyttötalouslaskelmien laadinnan yhteydessä.

KÄYTTÖTALOUSOSA PALVELUALUEITTAIN (ULKOISET + SISÄISET)

KUNTAJOHTAMINEN	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Muutos	Muutos %
Tuloarviot ja määrärahat (1000 euroa)					
Toimintatulot	977	1 371	1 501	130	9,5
Toimintamenot	-4 253	-5 253	-5 195	59	-1,1
Toimintakate (Netto)	-3 276	-3 882	-3 693	189	-4,9
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalentumiset ja pois-toeron muutos	-108	-99	-61	38	-38,6
Tehtävän kokonaiskustannukset	-4 361	-5 352	-5 255	97	-1,8

SIVISTYSPALVELUT	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Muutos	Muutos %
Tuloarviot ja määrärahat (1000 euroa)					
Toimintatulot	1 473	1 672	1 188	-485	-29,0
Toimintamenot	-24 017	-25 628	-27 363	-1 734	6,8
Toimintakate (Netto)	-22 543	-23 956	-26 175	-2 219	9,3
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalentumiset ja pois-toeron muutos	-197	-272	-319	-47	17,1
Tehtävän kokonaiskustannukset	-24 214	-25 901	-27 681	-1 781	6,9

TEKNISET PALVELUT	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Muutos	Muutos %
Tuloarviot ja määrärahat (1000 euroa)					
Toimintatulot	12 250	12 644	14 020	1 376	10,9
Toimintamenot	-14 207	-12 081	-12 169	-88	0,7
Toimintakate (Netto)	-1 958	563	1 851	1 288	228,7
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalentumiset ja pois-toeron muutos	-3 533	-3 536	-3 829	-293	8,3
Tehtävän kokonaiskustannukset	-17 722	-15 602	-15 990	-381	2,4

YHTEENSÄ	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Muutos	Muutos %
Tuloarviot ja määrärahat (1000 euroa)					
Toimintatulot	19 795	15 807	16 709	902	5,7
Toimintamenot	-94 401	-43 143	-44 726	-1 583	3,7
Toimintakate (Netto)	-74 606	-27 335	-28 017	-682	2,5
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalentumiset ja pois-toeron muutos	-3 847	-3 906	-4 208	-302	7,7
Tehtävän kokonaiskustannukset	-98 230	-47 035	-48 926	-1 885	4,0
<i>* Yhteensä TP 2022 sisältää perusturvan toimintaluvut</i>					

TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN YHTEENVETO
ULKOISET + SISÄISET

KÄYTTÖTALOUSOSA	MÄÄRÄRAHAT	TULOARVIOT
Kunnanhallitus		
Hallinto- ja vetovoimapalvelut	-3 693	1 501
Sivistyslautakunta		
Sivistyspalvelut	-26 175	1 188
Tekninen lautakunta		
Tekniset palvelut	1 851	14 020
Vesilaitos (sis. Ed.)	1 128	3 177
TULOSLASKELMAOSA		
Verotulot		26 544
Valtionosuudet		4 881
Korkotulot		36
Muut rahoitustulot		330
Korkomenot	-1 015	
Muut rahoitusmenot	-122	
INVESTOINTIOSA		
RAHOITUSOSA		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-10	
Antolainasaamisten vähennykset		65
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 328	
Lyhytaikaisten lainojen muutos		1 800
KAIKKI YHTEENSÄ		

Valtuustoon nähdn sitovia määrärahoja ovat palvelualueiden toimintakulut ja toimintatuotot. Pitkäaikaisten lainojen lisäys on sitova bruttotasolla (B).

Vastuualueittainen määrärahojen jako (ulkoiset + sisäiset)

		<u>TP2022</u>	<u>TA 2023</u>	<u>TA 2024</u>
Hallintopalvelut	Tuotot	498	698	694
	Kulut	-1 514	-1 741	-1 666
Talousoalvelut	Tuotot	15	25	15
	Kulut	-717	-596	-583
Vetovoimapalvelut	Tuotot	464	648	792
	Kulut	-2 022	-2 916	-2 946
Perusturvahallinto	Tuotot	136	120	
	Kulut	-2 203	-180	
Sote-avopalvelut	Tuotot	1 907		
	Kulut	-25 317		
Vanhus- ja vammaispalvelut	Tuotot	2 903		
	Kulut	-19 527		
Lasten ja nuorten palvelut	Tuotot	149		
	Kulut	-4 877		
Sivistyshallinto	Tuotot	7	0	0
	Kulut	-353	-444	-459
Varhaiskasvatus	Tuotot	540	398	353
	Kulut	-6 785	-7 161	-7 945
Yleissivistäväkoulutus	Tuotot	800	1 131	712
	Kulut	-14 244	-15 280	-16 105
Hyvinvointipalvelut	Tuotot	126	144	123
	Kulut	-2 635	-2 743	-2 854
Tekniset hallinto	Tuotot	5	3	56
	Kulut	-2 122	-796	-801
Kiinteistöpalvelut	Tuotot	9 249	9 436	10 744
	Kulut	-9 043	-7 647	-7 974
Yhdyskuntatekniset palvelut	Tuotot	43	40	43
	Kulut	-1 115	-1441	-1 345
Vesihuoltolaitos	Tuotot	2 954	3 165	3 177
	Kulut	-1 927	-2 197	-2 049

*Vastuualue kohtaiset määrärahat voivat muuttua käyttötalousosan käsittelyssä.

3. TOIMINNALLISET TAVOITTEET PALVELUALUEITTAIN

HALLINTO- JA VETOVOIMAPALVEUT

Vastuualue muodostuu muun muassa valtuuston ja kunnanhallituksen sekä tarkastuslautakunnan ja kaavatoimikunnan luottamushenkilöhallinnosta. Keskeisimpiä tehtäviä ovat kunnan resurssi- ja konserniohjaus, elinkeinoelämän ja yritystoiminnan edellytysten vahvistaminen, työllisyyspalvelut, maapolitiikka sekä vetovoimaisuuteen liittyvät kunta- ja asukasmarkkinointi sekä matkailu- ja kulttuuripalvelut.

Mannilan osayleiskaava käynnistyy vuoden 2023 lopulla ja työ jatkuu koko vuoden 2024. Kiperin alueen asemakaava käynnistetään uudelleen vuoden 2023 ja kaavan laadinta jatkuu vuonna 2024. Edelleen vuonna 2024 on tarkoitus saada kriteeristö valmiiksi, jolla loma-asuminen voidaan muuttaa pysyväksi asumiseksi ranta-alueilla.

Kulttuuripalvelut järjestää erilaisia tapahtumia pääasiassa yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Kulttuuripalveluiden avoimina yleisöpaikkoina toimivat Ruukinpuiston vierailukeskus, esihistorian opastuskeskus Naurava lohikäärme, Luistarin muinaispuistoalue ja Ruukinpuiston terassitalon näyttelytila. Terassitalo ja vierailukeskus pidetään avoinna samoina aikoina ja niihin pääsee yhteislipulla. Näyttelyiden avoinna pitoa lisätään kesän lopulla, koska aikaisempien vuosien perusteella avoinna pidoille on tuolloin kasvavaa tarvetta. Muita kulttuuripalveluiden ylläpitämiä näyttelytiloja on pääkirjastossa.

Kotiseutuarkiston ylläpitoa jatketaan ja aineistojen julkaisua yleisöä paremmin palvelevaksi valmistellaan. Kotiseutuarkisto liitetään osaksi Satakunnan museon tietokantaa, joka mahdollistaa kuvien julkaisemisen Finna-tietokannassa. Taiteen perusopetus musiikin osalta sisältyy kulttuuripalveluiden talousarvioon.

Avustuksia jaetaan kulttuuriin ja kunnan vetovoimaisuutta lisäävään toimintaan. Kulttuuritilaisuuksien kustannuspaikka on nettobudjetoitu, jolloin kasvavilla pääsymaksu yms. tuloilla voidaan kattaa vastaavat tapahtumamenot (konsertit, teatterinäytökset yms.). Matkailumarkkinointia jatketaan aktiivisesti yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Ruukinpuiston markkinointia kehitetään kansainvälisiä verkostoja rakentamalla. Toinen matkailumarkkinoinnin kärki on esihistorian Eura. Vuoden aikana toteutetaan erilaisia asukasmarkkinointikampanjoita pääasiassa sosiaalisessa mediassa. Palveluita markkinoidaan yhteistyössä yritysten kanssa.

Vetovoimapalvelut vastaa toistaiseksi myös Euran Vuokrakodit Oy:n toimitusjohtajatehtävistä ja sekä isännöitsijätehtävistä. Lisäksi vetovoimapalvelut vastaa uuden kerrostaloyhtiö Pronssikartanon ja As Oy Petrinpuiston toimitusjohtaja tehtävistä.

Yritysneuvontayhteistyö jatkuu kaksivuotisella sopimuksella Prizztech Oy:n kanssa. Yhtiö huolehtii mm. alkavien yritysten neuvonnasta, yritysten sukupolvenvaihdoksista ja yritysten verkottumisesta sekä neuvoo ja valmistelee hankerahoitusta yrityksille. Yhtiö osallistuu aktiivisesti myös Souppaan alueen yrityshankintaan.

TYÖLLISYYSPALVELUT: Hyvinvointialueuudistuksen takia Kuntajohtamisen ja veto-voimapalveluiden vastuualueelle perustettiin vuoden 2023 alusta lukien työllisyyspalveluiden yksikkö. Työllisyyspalveluihin kuuluu muun muassa työmarkkinatuen kuntaosuuden menot, työllistämismäärärahat ja palkkatuki sekä kesätyöllistämiseen liittyvät määrärahat. Työllisyyspalveluissa työskentelee yrityskoordinaattori sekä nuorten työpajan kaksi työntekijää. Työllisyyspalveluilla on keskeinen rooli TE2024-uudistuksen valmistelussa. Euran kunta on

valtuuston päätöksellä osa Etelä-Satakunnan työllisyysaluetta, joka aloittaa toimintansa vuonna 1.1.2025. Alueen suunnittelu ja siihen osallistuminen on keskeinen osa toimintaa vuonna 2024.

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Kuntaan muuttavien asukkaiden määrän lisääminen	Asukasmarkkinointi	Kuntaan muuttaa uusia asukkaita enemmän kuin vuonna 2023
60 uutta yritystä, joista vähintään puolet yritysneuvonnan piirissä	Yritysneuvonta ja yritysten kontaktointi	Kaikki uudet yritykset kontaktoidaan. Vähintään 8 yritysraamukahvitilaisuutta Isompien yritysten vaikuttajafoorumin käynnistäminen
Kunnan talousarviossa pysyminen	Seuranta, raportointi ja varhainen reagointi	Kuukausiraportit ja toimivat tunnusluvut
Taloudellisesti vakaat tytäryhtiöt	Konserniohjeistus, seuranta ja raportointi	Tytäryhtiöiden positiiviset tulokset sekä Uima- ja urheiluhallin ja Kauttuanpuiston kasvava liikevaihto
Aktiivinen osallistuminen Etelä-Satakunnan työllisyysalueen valmisteluun.	Riittävä resurssointi	Uudistuksen onnistuminen

Hallintopalveluiden vastuualue

HALLINTOPALVELUT vastaa yleisesti hallintomenettelystä ja valmistelee yhteistyössä palvelualueiden kanssa kunnanhallituksen ja valtuuston käsittelyyn tulevat asiat. Lisäksi hallintopalvelut koordinoivat kunnan viestintää sekä ohjaavat hyvinvoinnin- ja terveyden edistämistyötä ja tähän liittyvää yhteistyötä Satakunnan hyvinvointialueen kanssa.

Tiedonhallinnan osalta huomioitava on, että analogista arkistomateriaalia ei pitäisi enää syntyä. Tämä edellyttää tiedonhallinnan prosessien kehittämistä. Viestinnän osalta vuonna 2023 lanseerattiin uusi Eura sydämessä visio ja graafinen ilme, jonka esiin tuomista tulee jatkaa aktiivisesti vuonna 2024. Hallintopalvelut koordinoivat lisäksi kunnan ja yhdistysten välistä yhteistyötä.

HENKILÖSTÖPALVELUT vastaa henkilöstövoimavaroista koko kunnan tasolla. Tähän kuuluu palkanmaksuprosessit, yleistason johtaminen, palvelussuhdeneuvonta ja koordinointi sisältäen työhyvinvoinnin turvaamisen sekä henkilöstöresurssien ohjaus. Yksikköön keskitettiin vuoden 2023 syksyllä nykyisin resurssein työsuojelupäällikön tehtävät. Vuodelle 2024 vähennetään yksi palkkasihteeri eläköitymisen myötä. Vuodelle 2024 on varattu maltillinen korotus henkilöstön työhyvinvointietuuteen (ePassi). Merkittävä asia vuodelle 2024 on työterveyshuollon palveluntuottajan vaihtuminen Lääkärikeskus Minervaan.

TIETOHALLINTOPALVELUISSA jatketaan työtä Euran kunnan toimivan ICT-ympäristön ylläpitämiseksi ja käyttäjien tuen varmistamiseksi. Vuonna 2023 tehtiin merkittävät investoinnit tietoturvan parantamiseen, joiden myötä seuraavilla vuosilla ei ole investointitarpeita. Hyvinvointialueella annettua tukea jatketaan tarvittaessa vielä vuonna 2024.

DEMOKRATIAPALVELUT vastaa kuntalaisten osallistamisesta ja muun muassa vaalien järjestämisestä. Vanhusneuvoston ja vammaisneuvoston toiminta on vakiinnutettu hallintopalveluiden vastuualueella. Neuvostoille on varattu pieni määräraha kokouspalkkioihin ja esimerkiksi tapahtumien järjestämiseen. Vuonna 2024 järjestetään presidentinvaalit ja europarlamenttivaalit. Yksikön tehtävänä on varmistaa näiden sujuvat järjestelyt. Valtion korvaus kattaa vaaleista aiheutuvat kustannukset.

MAASEUTUPALVELUT hoitaa tehtyjen sopimusten perusteella maaseutuhallinnon tehtäviä vuonna 2024 kuuden kunnan ja kaupungin alueella. (Eura, Eurajoki, Harjavalta, Kokemäki, Nakkila ja Rauma).

Aktiivitulojen lukumäärä alueella oli 15.6.2023 yhteensä 908. Kustannukset jaetaan tilojen lukumäärän suhteessa. Euran kunnan osuus kustannuksista on n. 30 %. Toiminta-alueella myönnettiin v 2022 maataloustukia n. 36,2 milj. euroa, mutta summa on laskeva vuosiin 2023–2024.

Yksikössä työskentelee neljä maaseutuasiamiestä ja maaseutupäällikkö. Vuonna 2023 alkanut EU:n uusi ohjelmakausi on tuonut muutoksia maataloustukiin ja maaseututoimen töihin. Viljelijöiden ja henkilöstön koulutustarve säilyy siksi edelleen tavanomaista suurempana.

Vuoden 2019 aikana aloitettiin yhteistyö Huittisten hallinnoiman yhteistoiminta-alueen kanssa. Euran kunta on myynyt maaseutuviranomaispalveluja 0,2 htv Huittisten kaupungille. Sopimusta jatketaan vuodelle 2024, mutta sopimuksen sisältöä muutetaan mahdollisesti hienan.

Maaseutupalveluiden pääasiallisena tehtävänä on hallinnoida tukijärjestelmää maksajavirastosopimuksen mukaisesti. Euran kunta on solminut 2023 Ruokaviraston kanssa uuden maksajavirastosopimuksen. Sopimus on pääsisällöltään entisenlainen. Sopimus määrittää maaseututoimen tehtäviä ja toimintaa. Sopimuksessa on määritetty vaatimukset koskien maaseutupalveluiden henkilöstöä, tietotekniikkaa, tietoturvaa, tehtäviä ja niiden sijaisuuksien järjestelyjä, arkistointia jne. Merkittäviä riskejä asiakaspalvelussa ja hallinnossa muodostavat tukiehtojen yksityiskohtaisuus sekä tietojärjestelmien toiminta. Riskit on arvioitu maksajavirastosopimuksen mukaisesti.

Ruokavirasto valvoo sopimuksen ehtojen ja palvelutavoitteiden toteutumista valvonnoilla, auditoinneilla ja vuosittain annettavalla vakuutuksella tehtävien hoidosta. Toimitaan näiden ehtojen ja sopimuksessa sovittujen palvelutavoitteiden mukaan ja pyritään toiminnassa hyvään laatuun ja palveluun.

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Tiedonhallinnan prosessien kehittäminen kaikilla palvelualueilla	Digitalisaation lisääminen tiedonhallinnan prosesseissa; sähköisen allekirjoituksen käytön lisääminen sekä sähköisen arkiston käyttöönotto	Tavoitteita arvioidaan laadullisesti
Sopeutuminen hyvinvointialueen käynnistymisen tuomiin muutoksiin	Prosessien kehittäminen	Tavoitteita arvioidaan laadullisesti
Työterveyshuollon uuden palvelutuottajan myötä laadukkaiden palveluiden tarjoaminen henkilöstölle	Aktiivinen yhteistyö Lääkärikeskus Minervan kanssa ja palautteen kerääminen henkilöstöltä	Saadut palautteet ja näiden käsittely sekä mahdolliset poikkeamat vastaajissa

Eura sydämessä -graafisen ilmeen aktiivinen viestintä	Some- ja muun verkkoviestinnän lisääminen sekä erityisryhmien huomioiminen muuna muassa riittävällä printtaviestinnällä	Some-päivitysten määrä

Talouspalveluiden vastuualue

TALOUSPALVELUJEN tärkein tavoite on kunnan talouden tasapainottaminen yhdessä palvelualueiden kanssa. Tässä merkittävä osa on päätöksenteon taloudellisten vaikutusten esiintuominen. Talouden alijäämäisyys on yksi kunnan merkittävimmistä riskeistä. Taloudessa pidemmän tähtäimen säästöjä voidaan saavuttaa vain palveluverkostoa ja – rakennetta kriittisesti arvioimalla. Arvioinnin tueksi tarvitaan tietoa yksikkökustannuksista. Uudessa kuntastrategiassa linjattavien menestymisen kulmakivien seurannan mittarointi on myös tärkeä osa kunnan raportoinnin kehittämistä.

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Automatisaation ja ajantaisaisuuden lisääminen taloushallinnon rutiineissa	Kaikkien taloushallinnon prosessien kehittäminen	Raportoinnin tehokkuus ja tositteiden määrät automatisoiduissa prosesseissa
Palvelualueiden esimiesten ja taloudesta vastaavien kouluttaminen kunnan käyttämiin järjestelmiin ja raportoinnin prosesseihin.	UDP- raportointijärjestelmän koulutukset keväällä 2023	Kaikki käyttävät UDP:ä ja Tanesta luovutaan.
Raportoinnin ja suunnittelun kehittäminen	Osavuosi- ja kuukausiraportoinnin kehittäminen ja prosessointi	Reaaliaikaisen tiedon luominen päätöksenteon tueksi
Ajantasaisemman tiedon tuottaminen kuntapäätäjille.	Ajankohtaisen taloustiedon julkaiseminen myös listojen ulkopuolella.	Tuotetun tiedon määrä.

PERUSTURVAPALVELUIDEN HÄNNÄT

Sosiaali- ja terveystalouksien järjestämisvastuu siirtyi hyvinvointialueille vuoden 2023 alussa. Vuoden 2023 tilinpäätöksessä tulee vielä näkymään erilaisia tulo- ja menohäntiä liittyen perusturvapalveluihin. Osa näistä on hyvinvointialueelle kuuluvia, kunnalle kuuluvat tulot hyvinvointialue laskuttaa kunnalta ja kunnalle kuuluvat laskutetaan hyvinvointialueelta. Vastavasti toimitaan menojen suhteen. **Vuodelle 2024** ei tällaisia erä enää merkittävästi muodostu. Ainoa tiedossa oleva erä on vanhoista perinnässä olevista asiakasmaksuista saatavat tulot.

SIVISTYSPALVELUT

Sivistyksen palvelualue vastaa kasvatukseen ja opetukseen sekä harrastamiseen ja hyvinvointiin liittyvien palveluiden järjestämisestä. Palvelualue koostuu sivistyksen hallinnon, varhaiskasvatuksen, yleissivistävän koulutuksen sekä hyvinvointipalveluiden vastuualueista.

Palvelualueen tavoitteena on tuottaa laadukkaita palveluita varhaiskasvatukseen, yleissivistävän koulutuksen sekä hyvinvointipalveluiden alalla sille myönnettyjen resurssien puitteissa. Palvelualue kehittää toimialaa kunnan strategisten tavoitteiden mukaisesti sekä huolehtii omalta osaltaan kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisestä. Sivistyspalvelujen merkitys kuntalaisten hyvinvoinnin ja kunnan elinvoimaisuuden kannalta on merkittävä. Sivistyspalveluilla mahdollistetaan ja edistetään sivistystä, kasvua, elinikäistä oppimista ja omaehtoista hyvinvointia sekä kavennetaan eriarvoisuutta ja luodaan mahdollisuuksia.

Sivistyspalvelut ovat suurimmaksi osaksi lakisääteisiä palveluja, joiden järjestämistä määrittää kyseisen toimialan lainsäädäntö. Kunnan itsensä vapaammin määriteltävissä ovat lähinnä hyvinvointipalvelujen sisältö ja laajuus. Kunnalla on päätäntävalta palveluiden tuottamistavasta sekä palveluverkosta. Pitkään jatkunut syntyvyydenlasku näkyy pienenevinä ikäluokkina erityisesti alakoulujen oppilasmäärissä lukuvuodesta 2026–2027 lähtien, mikä nykyisellä palveluverkolla haastaa palvelualueen kykyä tuottaa lakisääteisiä palveluita taloudellisesti kestävästi ja laadukkaasti.

Lasten ja nuorten hyvinvoinnin kasvavat haasteet edellyttävät toimivaa moniammatillista yhteistyötä sivistyspalveluiden ja hyvinvointialueen kesken. Soteuudistuksen astuttua voimaan yhteistyö ei ole lähtenyt toivotulla tavalla käyntiin, joten vuoden 2024 aikana tulisi nämä käytännöt saada sujuviksi siten, ettei hyvinvointialueelle kuuluvien oppilashuollollisten asioiden hoitaminen kaadu sivistyspalveluiden henkilöstölle. Yleissivistävässä koulutuksessa nuorten lasten ja nuorten hyvinvointiin panostetaan omalta osaltaan mm. koulunuorisotyön kautta sekä hakemalla vuoden 2023 lopulla avustusta yhteisöllisen opiskeluhuollon vahvistamiseen kouluilla.

Vuodelle 2024 haasteita tuo kuntatalouden yleinen tiukentunut tilanne valtionosuuksien laskiessa sekä toisaalta kustannusten yleinen hinnannousu. Toiminnan järjestämistä haastaa yhä myös varhaiskasvatuksen lakimuutokset (tuen järjestäminen varhaiskasvatuksessa) sekä edellisen hallituksen tekemä perhevapaaudistus sekä asiakasmaksulain uudistus.

Vuonna 2024 päästään aloittamaan varhaiskasvatustoiminta sekä omatoimikirjastoiminta Honkilahdella ja Hinnerjoella terveissä ja nykyaikaisissa tiloissa. Myös Panelian oppimiskeskuksessa toiminta on kokonaan siirtynyt uusiin tiloihin. Ahmasojan koulu tulee aloittamaan vuoden 2024 väistötiloissa vuoden 2023 aikana ilmenneiden sisäilmaongelmien takia, mutta pääsee remontoituihin tiloihin talousarviovuoden aikana. Terveellisiä ja toimivia oppimisympäristöjä edistetään vuoden aikana myös Kauttuan päiväkodin tarveselvityksen myötä, joten uusien oppimisympäristöjen suunnittelu ja kehittäminen vastaamaan nykyaikaa jatkuu sivistyksen palvelualueella vuonna 2024.

Perustettavat virat ja toimet

- Yksi varhaiskasvatuksen kiertävän lastenhoitajan toimi 1.1.2024 alkaen. Kiertävä varhaiskasvatuksen lastenhoitaja lisää päiväkodin johtajien mahdollisuutta olla käyttämättä ulkopuolista työvoimaa lyhyissä poissaoloissa sekä helpottaa työvuorollisia järjestelyitä sijaisten hankinnan osalta.

Taulukko: Merkittävimmät riskit

Riskin tunnistaminen		Riskianalyysi			Riskin käsittely	
Riskiluokka	Riski	Riskin kuvaus	Todennäköisyys	Vaikutus	Toimenpiteet	Vastuuhenkilöt
Operatiivinen	Palveluiden kysynnän muutokset erityisesti varhaiskasvatuksessa, erityisopetuksessa, pienissä alakouluissa sekä valmistavassa opetuksessa		Mahdollinen	Merkittävä	Ennakointi mahdollisuuksien mukaan	Sivistysjohtaja, vastuualuepäälliköt yksiköiden esimiehet
Operatiivinen	Kiinteistöjen heikko kunto sekä soveltumattomuus kiinteistössä järjestettävään toimintaan	Käytössä olevan rakennuskannan käyttöikä ja toimivuus nykyisessä käytössä	Mahdollinen	Merkittävä	Kiinteistöjen kunnan kartoitus ja seuranta	Sivistysjohtaja, vastuualuepäälliköt yksiköiden esimiehet
Operatiivinen	Henkilöstöressurin riittävyys ja saatavuus	Pätevän henkilöstön rekrytoinnin onnistuminen	Todennäköinen	Merkittävä	Henkilöstön rekrytoinnin kehittäminen.	Sivistysjohtaja, vastuualuepäälliköt, yksiköiden esimiehet
Taloudellinen ja operatiivinen	Muuta kuin suomea äidinkielenään puhuvien lasten ja nuorten määrrien ennakoinnattomuus	S2-opetuspätevyyden omaavan henkilökunnan riittävyys, opetusjärjestelyt	Todennäköinen	Merkittävä	Ennakointi mahdollisuuksien mukaan, henkilöstön kouluttaminen	Sivistysjohtaja, yksiköiden esimiehet
Taloudellinen	Lasten ja nuorten määrrien ennakoinnattomuus	Eriyisen tuen piirissä olevien lasten ja nuorten määrä, lastensuojelulain perusteella	Mahdollinen	Merkittävä	Ennakointi	Sivistysjohtaja, varhaiskasvatuspäällikkö

		sijoitettujen lasten määrä (Eurasta tai Euraan) ja varhaiskasvatustalouden piiriin hakeutuvien lasten määrä			mahdollisuuksien mukaan	
Taloudellinen	Varhaiskasvatuksen toimintatulojen muutokset	Uuden varhaiskasvatuslain mukaisten asiakasmaksujen indeksitarkastus. Uudistus astuu voimaan 1.8.2024	Todennäköinen	Merkittävä	Ennakointi mahdollisuuksien mukaan	Varhaiskasvatuspäällikkö
Taloudellinen	Varhaiskasvatuksen toimintakulujen muutokset	Yksityisen varhaiskasvatuksen palveluseteliuudistus	Todennäköinen	Merkittävä	Ennakointi mahdollisuuksien mukaan	Varhaiskasvatuspäällikkö

4001 Sivistyspalvelutoimisto

Sivistyspalvelutoimisto osallistuu vastuualueiden toiminnan johtamiseen ja kehittämiseen. Se myös vastaa vastuualueiden tilastointi- talous- ja hallintopalveluista sekä asiakirjahallinnosta. Sivistyslautakunnan menot sisältyvät sivistyspalveluiden vastuualueen toimintakuluihin.

Vastuualueella jatketaan yhteistyötä kunnan muiden palvelualueiden sekä muiden lähikuntien kanssa. Sivistyspalvelutoimiston työtehtäviä on vuoden 2023 lopulla järjestelty uudelleen ja varhaiskasvatuksen toimistosihteerin toimi jätetään täyttämättä.

4010 Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen toiminta sekä henkilöstömitoitukset ja ryhmäkoot perustuvat varhaiskasvatustalakiin. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on järjestää monipuolisia ja laadukkaita inklusiivisia palveluita 1–6-vuotiaille lapsille; varhaiskasvatusta päiväkodissa tai perhepäivähoidossa, esiopetusta ja avointa varhaiskasvatustoimintaa. Palveluja järjestetään pääsääntöisesti kunnan omana toimintana ja mahdollisuuksien mukaan palvelusetelillä.

Vuoden 2024 alusta otetaan käyttöön Hinnerjoen ja Honkilahden uudet oppimiskeskukset, jotka rakentuvat koulujen yhteyteen, jolloin yhteistyö varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen välillä tiivistyy. Perhevapaaudistuksen mahdollisia vaikutuksia on haastava ennakoida, mutta on viitteitä siitä, että varhaiskasvatuspalveluiden piiriin hakeudutaan yhä enenevässä määrin alle kolmevuotiaina. Perhevapaaudistus näkyikin varhaiskasvatuspalveluiden järjestämisessä siten, että vaikka syntyvien lasten lukumäärä laskee, säilyy varhaiskasvatuspaikkojen sekä -henkilöstön tarve korkealla.

Varhaiskasvatuksen kansallinen laadunarviointijärjestelmä Valssi otetaan käyttöön vuoden 2024 aikana. Valssin tarkoituksena on tukea varhaiskasvatuksen toimintaa ja sen kehittämistä, jolloin varhaiskasvatuksen toiminnan laadusta saadaan tietoa kuntatasolla sekä vertailutietoa muihin kuntiin. Varhaiskasvatukselle vuonna 2023 myönnetty OKM:n 53 000 € erityisavustus varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin siirretään käytettäväksi kokonaan vuodelle 2024. Hanke on huomioitu vuoden 2024 talousarviossa ja sillä palkataan varhaiskasvatusryhmiin avustajia lisätueksi sitä tarvitseville lapsille.

Vuoden 2024 talousarvioon on varattu pesulapalveluiden hankintaan 49 000 euron määräraha, jotta kaikissa yksiköissä pystytään keskittämään henkilökunnan työpanos lasten kasvatukseen ja hoitoon pyykkihuollon sijaan. Toimintatuottojen osalta varhaiskasvatuksen asiakasmaksut tulevat vuonna 2024 olemaan arviolta 45 000 € pienemmät kuin vuonna 2023. Vuoden 2024 aikana on tarpeen selvittää mahdollisuus hoitoaikaperusteisten asiakasmaksujen korottamiseen. Varhaiskasvatuksen uuden toiminnanohjausjärjestelmän kartoittaminen tullaan tekemään vuoden 2024 aikana.

Taulukko: Toiminnalliset tavoitteet varhaiskasvatuksessa vuodelle 2024

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Elinvoimaiset palvelut		
Kehitämme toimintaprosesseja ja digitalisaatiota	Varhaiskasvatuksen arvioinnin kehittäminen ja Valssin käyttöönotto	Vertailu muihin kuntiin
Toimitilamme vastaavat tarpeita ja ovat tehokkaassa käytössä	Työvuorosuunnitteluun kehittäminen vastaamaan lasten määrää päivää / kuukausi / vuositasolla suhteessa aikuisiin. Kauttuan päiväkodin tarveselvitys	
Elinvoimainen yritysälämä		
Edistämme työvoiman saantia	Henkilöstön osaamisen ja hyvinvoinnin kehittäminen	Kehityskeskustelut

	Rekryointitapahtumiin osallistuminen Varahenkilö järjestelmän kustannustehokas kehittäminen	Tapahtumien lukumäärä Sijaisrekisterissä olevien lkm
Elinvoimainen ihminen		
Varhaiskasvatuspalveluiden ja hyvinvointialueen monialaisten toimijoiden yhteistyön kehittäminen osana lasten ja perheiden palveluja. Avoimen päiväkodin ja perhekeskuksen yhteistyömahdollisuuksia kehitetään.	Lapsiperheiden moniammatillinen tiimi jatkaa toimintaansa ennalta ehkäisevänä ja perheitä tukevana, matalan kynnyksen toimintana.	Tapahtumien lukumäärä
Elinvoimainen ympäristö		
Kehitämme kuntaa kestävyys- ja energiatehokkuuden näkökulmasta.	Ruokahävikin seuraaminen ja pienentäminen.	Hävikkiruuan määrä
Elinvoimaa viestintätyöllä		
Viestintämme on myönteistä, aktiivista ja monikanavaista.	Päivitämme sivistyspalvelujen nettisivuja Edistämme avointa ja keskustelevaa viestintäkulttuuria työyhteisössämme.	Palautekysely kuntalaisille Kehityskeskusteluissa palaute työyhteisön viestinnästä

Varhaiskasvatuksen lapsimäärä on vuodesta 2022 vuoteen 2024 tultaessa pudonnut 55 lapsella. Vähennys on näkynyt vuoden 2023 aikana Kauttuan päiväkodin lapsimäärässä sekä henkilökunnan sijoittelussa muihin ryhmiin. Päiväkoti Pikkurinkilään on 1.8.2023 perustettu varhaiskasvatusryhmä, johon on keskitetty varhaiskasvatuksen tuen tarvisijoita. Näin varmistetaan lasten tuen toteutuminen sekä henkilöstöresurssin kustannustehokas kohdentaminen.

Taulukko: Suoritteet ja tunnusluvut varhaiskasvatuksessa

Suoritteet (sis.esioppilaat)				
	20.9.2020	20.9.2021	20.9.2022	20.9.2023
Päiväkoti				
Päiväkoti Lemmikki	35	38	27	29
Panelian oppimiskeskus (yhd. Viuhula)	19	33	49	53
Kiukaisten esiopetus	19	19	21	15
Päiväkoti Euranrinkilä	102	104	103	100
Kauttuan päiväkotit	75	69	73	49
Pikkurinkilä	46	52	49	40
Honkilahti päiväkotit / oppimiskeskus	17	20	20	15
Joentiuku / oppimiskeskus	17	20	20	12
Ryhmäperhepäivähoito / oppimiskeskus	-	-	3	9
Perhepäivähoito	49	50	30	28
Yhteensä	379	405	395	350
Tehostetun tuen piirissä lapsia	26	19	34	22
Erityisen tuen piirissä lapsia	6	7	13	5

Yksityiset toimijat	20.9.2020	20.9.2021	20.9.2022	20.9.2023
Päiväkoti Kulkunen	18	23	24	23
Ryhmäperhepäiväkoti Heinäkerttu	11	6	9	10
Ryhmäperhepäiväkoti Kilinkolo	13	3	7	7
Yhteensä	42	32	40	50
Tunnusluvut (sis.esioppilaat)				
nettokustannus €/lapsi	TP2020	TP2021	TP2022	TA2023
Päiväkoti Lemmikki	10 716	10 763	16 989	16 989
Panelian oppimiskeskus (yhd. Viuhula)	10 046	9 438	9 893	9 893
Kiukaisten esiopetus	8 627	10 615	11 412	11 412
Päiväkoti Euranrinkilä	11 463	11 312	12 585	12 585
Kauttuan päiväkoti	9 966	8 331	8 676	8 676
Pikkurinkilä	7 393	10 224	10 068	10 068
Honkilahti päiväkoti / oppimiskeskus	10 899	11 304	13 248	13 248
Joentiuku / oppimiskeskus	8 730	7 932	6 778	11 578
Ryhmäperhepäivähoito / oppimiskeskus	-	-	-	11 592
Perhepäivähoito	10 649	10 893	14 391	14 391
Yksityiset toimijat				
Palvelusetelikustannukset €/lapsi	11 919	9 234	9 988	9 988
Varhaiskasvatukseen osallistumis-% (1-6-vuotiaat)	81	81	82	81
Nollamaksun piirissä olevien lasten määrä	-	-	187	216
Kotihoidon tuen piirissä olevien lasten määrä	136	185	221	

Taulukko: Suoritteet ja tunnusluvut avoimessa päiväkodissa Ompussa

	Henkilöstökustannukset	Tilakustannukset	Muut kustannukset	Yhteensä
2020	74 689	10 800	3 470	88 959
2021	86 569	13 707	4 602	104 878
2022	94 126	20 200	5 024	119 350

Varhaiskasvatuksen tukea vahvistava muutos astui voimaan 1.8.2022. Tuen päätösten tekeminen on nyt vakiintunut ja tehdään yleensä varhaiskasvatussuunnitelmien tai esioppilaiden oppimissuunnitelmien yhteydessä. Vuoden 2024 henkilökunnan resurssoinnissa on otettu huomioon vain sellaiset henkilöstötarpeet, jotka tarvitaan lasten lääkinälliseen hoitoon ja huolenpitoon. Käyttäytymiseen ja/tai oppimiseen liittyvät tuen tarpeet tullaan mahdollisuuksien mukaan järjestämään rakenteellisilla ja pedagogisilla ratkaisulla.

Tarkasteltaessa syntyneiden lasten määrää kunnassa voidaan todeta, että varhaiskasvatuksen piirissä olevien lasten lukumäärä tulee vakiintumaan lähivuosina 380–410 lapsen välille huomioiden muuttoliike sekä varhaiskasvatuksessa eri aikaan aloittaminen. Kustannusrakennetta kasvattava tekijä on alueelliset tietyn ikäluokan samaan aikaan varhaiskasvatukseen hakeutumiset.

Taulukko: Kuntaan syntyneet lapset alueittain

Alue/syntymävuosi	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023 8/23 (ennuste Tilastokeskus)
Hinnerjoki	3	6	6	4	5	6	5
Honkilahti	7	9	8	2	9	5	2
Keskusta	58	47	53	43	55	49	29
Kiukainen	15	14	3	8	7	7	3
Panelia	12	12	7	10	8	14	4
Yhteensä	95	88	77	67	84	81	43 (80)

Varhaiskasvatuksen henkilöstömäärä vuodelle 2024 säilyy vuoden 2023 tasolla, joka on vuodesta 2022 laskenut 5 henkilöllä. Henkilöstövähennykset ovat keskityneet avustajiin, mutta samalla Etelä-Euraan on panostettu lisää henkilökuntaa uusien oppimiskeskusten takia, vaikka alueen lapsimäärä ei vastaa muita päiväkoteja. Vuoden 2024 määräaikaisen henkilöstön käyttöä lisää rekrytointivaikutukset erityisesti varhaiskasvatuksen opettajien osalta, jolloin toimia siirretään tekemään vakituisia lastenhoitajia, joille on otettava sijainen tilalle. Vuoden 2024 tavoitteena on saada kelpoiset henkilöt avoinna oleviin tai aukeaviin tehtäviin ja henkilökunta palaamaan omaan perustehtäväänsä. Toisaalta sijaisten tarkoituksenmukaisemmalla käyttämisellä loma-aikoina tai päivystysaikoina voidaan säästää kustannussäästöjä sijaisten määrärahoihin.

4060 Yleissivistävä koulutus

Yleissivistävän koulutuksen vastualueen tärkein tavoite on tuottaa laadukasta perus- ja lukio-opetusta. Lisäksi vastualue tuottaa aamu- ja iltapäivätoimintaa. Opetus- ja kasvatustyön tavoitteet tulevat valtakunnallisista opetussuunnitelmista, joita on täydennetty paikallisilla kirjauksilla. Vastualueen toiminnan tavoitteita tarkennetaan lisäksi lukuvuosittain laadittavilla koulukohtaisilla työsuunnitelmissa.

Taulukko: Toiminnalliset tavoitteet yleissivistävässä koulutuksessa vuodelle 2024

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Elinvoimaiset palvelut		
Kehitämme toimintaprosesseja ja digitalisaatiota Toimitilamme vastaavat tarpeita ja ovat tehokkaassa käytössä	Kehitämme sivistysosaston toimintatapoja, esim. poissaolojen myöntämiskäytännöt, Wilman tehokkaampi hyödyntäminen. Osana toimintatapojen kehittämistä jatketaan sähköisten lomakkeiden kehittämistä ja käyttöönottoa. Terveelliset ja turvalliset oppimisympäristöt Suunniteltujen tarveselvitysten ja hankesuunnitelmien laatiminen vuoden 2024 aikana	Sähköisten lomakkeiden lukumäärä, yhteisten käytänteiden lukumäärä Koulun tilojen ulkopuolinen käyttö Tilojen kunnan arviointi ja seuranta Palaute käyttäjiltä
Elinvoimainen yritys-elämä		
Edistämme työvoiman saantia	Henkilöstön osaamisen ja hyvinvoinnin kehittäminen	Kehityskeskustelut Osallistujamäärät Osaava Satakunnan koulutukseen sekä muihin koulutuksiin

Panostamme yrittäjyyskasvatukseen ja toteutamme opetusta Yrittäjyyskasvatus Eurassa -suunnitelman mukaan.	Osallistuminen Satakunnan Yrityskylä-hankeeseen Yrittäjyyskasvatus MOK-teemana yhteiskoulussa Lukiolaisille tarjolla Yrittäjyysopintoja ja EYK:ssa tarjolla valinnainen taloustaito, josta koko 9. luokan osuus on yrittäjyyttä. Käytetään ja kehitetään City-Nomadin yritysreittiä	Osallistuvien koulujen lkm Osallistuvien oppilaiden määrä
Elinvoimainen ihminen		
Vahvistamme monipuolista liikunta-, kulttuuri- ja tapahtumatarjontaa. Panostamme lapsiin ja nuoriin kasvatukseen ja opetuspalveluja kehittämällä sekä opiskeluhoollon yhteistyöllä.	Järjestämme koulujen yhteisiä liikuntakilpailuja, osallistumme kulttuuritapahtumiin. Teemme jatkuvaa yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa ja euralaisten yhdistysten kanssa. Moniammatilliset lasten ja nuorten tiimit	Tapahtumien lukumäärä
Elinvoimainen ympäristö		
Kehitämme kuntaa kestävyiden ja energiatehokkuuden näkökulmasta. Esihistoria ja teollinen historia ovat Euran erityisarvoja.	Ruokahävikin seuraaminen ja pienentäminen. Sitoudumme parantamaan toimitilojen käytön energiatehokkuutta ja kierrättämistä. Kulttuurikasvatussuunnitelman toteuttaminen	Hävikkiruuan määrä Koulujen kierrätysmahdollisuudet Koulujen kulttuurikasvatuskohteiden käyntikerrat.
Elinvoimaa viestintätöillä		
Viestintämme on myönteistä, aktiivista ja monikanavaista.	Päivitämme sivistyspalvelujen nettisivuja Vahvistamme viestintää riittävällä resurssoinnilla, esim. EYK:ssä perustettu viestintätiimi Edistämme avointa ja keskustelevaa viestintäkulttuuria työyhteisössämme.	Palautekysely kuntalaisille Julkaisujen lukumäärä, viestinnän vaikuttavuus Kehityskeskusteluissa palaute työyhteisön viestinnästä

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on tarjota virikkeellistä ja turvallista toimintaa perusopetuksessa oleville lapsille ennen koulupäivää ja sen jälkeen. Toiminnasta sekä sen suunnittelusta ja arvioinnista vastaa varhaiskasvatuksen palvelupäällikkö ja koulujen rehtorit toimivat oman koulunsa ap-/ip-toiminnan esihenkilönä.

Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään toimintasuunnitelman mukaisesti ensimmäisen ja toisen vuosiluokan oppilaille sekä erityisen tuen/vammais-palvelulain piirissä oleville oppilaille. Ap-/ip-toiminta voi olla asiantuntijalausunnolla myös oppilashuollollinen tukitoimi 3.vuosiluokan oppilaalle, mikäli ryhmässä on vapaita paikkoja. Aamu- ja iltapäivätoiminta ei ole lakisäätöistä palvelua ja sen järjestämisestä sekä laajuudesta päättää sivistyslautakunta. Eurassa aamupäivätoimintaa järjestetään ainoastaan erityisen tuen/vammais-palvelulain piirissä oleville oppilaille Kirkonkylän koululla. Iltapäivätoimintaa järjestetään lukuvuonna 2023–2024 alakoulujen yhteydessä olevissa tiloissa. Aamu- ja iltapäivätoiminnan asiakasmaksuja tullaan tarkistamaan vuoden 2024 aikana ja uudistetut maksuluokitukset astuvat voimaan 1.8.2024.

Perusopetuksen tavoitteena on tukea oppilaisen kasvua ihmisinä ja yhteiskunnan jäseninä sekä opettaa tarpeellisia tietoja ja taitoja. Vuonna 2024 kouluilla säilytetään vuoden 2023 talousarvion mukaiset toiminnot.

Talousarviovuoden tavoitteilla pyritään parantamaan perusopetuksen laatua ja lisätä oppilaiden välistä tasa-arvoa. Yleissivistävässä koulutuksessa tullaan hakemaan tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin valtion erityisavustusta myös vuonna 2024. Mahdollisella avustuksella tullaan paikkaamaan perusopetuksen alimitoitettua resurssia. Opetussuunnitelman mukaisesti perusopetuksen tavoitteena on vahvistaa oppilaan aktiivisuutta, lisätä opiskelun mielekkyyttä sekä mahdollistaa jokaiselle oppijalle onnistumisen kokemuksia. Koulujen toimintakulttuuria ohjaavat vuorovaikutteisuus sekä monipuolisen työskentelyn periaatteet, mikä näkyy erilaisten työtapojen ja oppimisympäristöjen hyödyntämisenä. Talousarviossa on varauduttu oppimisympäristöjen laajenemiseen kouluympäristön ulkopuolelle kuten luonnossa liikkumiseen sekä vierailuihin museoissa ja yrityksissä vuoden 2023 talousarviota vastaavalla tasolla.

Oppivelvollisuuden laajentaminen on tuonut mukanaan lisääntyneen valvonta- ja ohjausvelvoitteen peruskouluun sekä lukioon. Vuonna 2024 syksystä alkaen kaikki lukion vuosiluokat ovat oppivelvollisuuden piirissä. Tämä on lisännyt kunnan kustannuksia oppimateriaali- ja koulumatkakustannusten muodossa. Kustannusten kohoaminen on huomioitu talousarviossa.

Oppilaiden hyvinvointiin panostetaan laajentamalla koulunuorisotyötä alakouluihin sekä jatkamalla KiVa-koulu -ohjelman mukaista toimintamallia koulukiusaamistapauksissa. Hyvinvointia edistävinä toimenpiteinä yleissivistävä koulutus on edelleen mukana valtakunnallisissa hankkeissa, joiden tarkoitus on lisätä oppilaiden hyvinvointia arjessa. Tällaisia hankkeita ovat Harrastamisen Suomen malli sekä koulujen kerhotoiminnan tukeminen. Vuoden 2024 talousarviossa on varauduttu hankkeiden toimintakuluihin omavastuut huomioiden, sillä avustukset on myönnetty Euran kunnalle vuoden 2023 aikana.

TVT-taitojen hallinnalla on yhä suurempi merkitys koulun arjessa henkilökunnasta oppilaisiin ja näitä edistetään kuntakohtaisen TVT-strategian mukaisesti. Talousarviossa on varauduttu 4. ja 7. luokan oppilaiden henkilökohtaisten Chromebookien rahoitukseen. Talousarviossa on myös varauduttu koulujen av-laitteiden ajanmukaistamiseen, sillä koulujen laitekanta on osittain vanhentunutta.

Euran kunnan oppilasmäärien kehitys haastaa nykyisen palveluverkon rakennetta ja vuoden 2024 aikana onkin laadittava suunnitelma palveluiden järjestämisestä tuleville vuosille. Palveluverkkotarkastelun rinnalla on syytä päivittää oppimisen tuen kehittämissuunnitelma sekä tehdä koulukuljetusten optimointia, jotta saadaan kattava kuva tulevasta tilanteesta. Laskevien oppilasmäärien ohella oppimisen tuen tarpeet ovat vuosittain lisääntyneet myös Eurassa, jolloin on huomioitava nykyinen tilanne, jossa erityisen tuen oppilaita sijoitetaan kahteen kouluun. Lisäksi on tarkasteltava joustavan esi- ja alkuopetuksen järjestämiss mahdollisuuksia.

Oppilasmäärien lasku on näkynyt tuntikehyksen suuruudessa aikaisempinakin vuosina ja jatkossa sitä täytyy edelleen sopeuttaa laskevaan oppilasmäärään. Tuntikehyksen lasku ei kuitenkaan ole täysin suoraan verrannollinen oppilasmääriin vaan huomioon on otettava tuen tarpeessa olevien oppilaiden määrä sekä opetusryhmien määrä. Lisäksi on huomioitava tuntikehyksen tasapuolinen jakautuminen eri kouluille.

Lukiokoulutuksen tehtävä on antaa laaja-alainen yleissivistys sekä riittävät tiedot ja taidot jatko-opiskelua varten. Lukion vuoden 2024 talousarvio on laadittu vuoden 2023 tuntimäärälle, sillä lukion opiskelijamäärän ennustetaan säilyvän nykyisellä tasolla.

Euran lukiota kehitetään laadukkaana opetuksen ja riittävän opintotarjonnan pohjalta. Toiminnan järjestämisessä huolehditaan ryhmäkokojen säilymisestä kohtuullisena ja tavoitteena on, että ylioppilaskirjoitusten tulokset ovat valtakunnallista keskiarvoa paremmat. Näiden lisäksi on huolehdittava opiskelijoiden hyvinvoinnin ja jaksamisen edistämisestä.

Euran lukio on mukana 100Laatu-hankkeessa, jossa pyritään yhteistyössä muiden hankkeessa mukana olevien satakuntalaisten lukioiden kanssa kehittämään lukiokoulutuksen laatua. Hanke päättyy kesällä 2024. Euran kunnan kuntaosuus hankkeesta on huomioitu talousarviossa.

Taulukko: Suoritteet ja tunnusluvut yleissivistävässä koulutuksessa

Suoritteet	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TA2024
Aamu- ja iltapäivätoiminnassa oppilaita	97	91	90	89
Perusopetuksen oppilaita	1196	1180	1185	1149
Tehostetun tuen oppilaita	14,8 %	15,8 %	16,2 %	16,2
Erityisen tuen oppilaita	9,2 %	10,2 %	10,7 %	10,9 %
Perusopetuksen tuntikehys	2278	2265	2265	2253
Koulukuljetusoppilaita perusopetuksessa	442	430	412	412
Lukion opiskelijamäärä	173	173	160	160
Tuntikehys	309,5	310	310	310
Pakollisten lukiokurssien keskimääräinen ryhmäkoko	23	23	22	22
Tunnusluvut	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TA2024
€/ap/ip-oppilas	2 133	2 393	2 278	2 278
€/oppilas, perusopetus	9 212	9 642	10 321	10 983
Tuntikehys/oppilas	1,89	1,92	1,91	1,96
Kuljetuskustannukset €/oppilas	2 675	2 510	2 816	2 816
€/opiskelija, lukio	9 726	10 273	11 931	
Tuntikehys/opiskelija	1,8	1,8	1,9	1,9
Euran yhteiskoulusta siirtyneet oppilaat % ikäluokasta	38	41	45	45

Taulukko: Koulukohtaiset yksikkökustannukset

	TP 2021		TP 2022		TA 2023	
	€/oppilas	oppilaita	€/oppilas	oppilaita	€/oppilas	oppilaita
Ahmasojan koulu*	16 434	55	17 665	55	18 399	57
Hinnerjoen koulu	8 540	53	10 179	44	10 455	43
Honkilahden koulu	7 912	63	8 597	64	8 799	63
Kauttonen koulu	7 417	242	7 510	258	8 551	246
Kirkonkylän koulu**	10 421	172	10 376	162	10 622	192
Kiukaisten koulu	8 861	103	9 052	103	9 344	101
Panelian koulu	7 747	103	8 071	102	8 830	101
Sampon koulu***	23 949	10	21 198	11	24 517	8
Euran yhteiskoulu	8 991	365	9 074	371	9 990	374

* koulussa ainoastaan erityisen tuen pienryhmiä

** koulussa erityisen tuen pienryhmiä sekä toiminta-alueopetuksen opetus

*** erityiskoulu

4110 Hyvinvointipalveluiden hallinto

Hyvinvointipalveluiden tavoitteena on tuottaa kuntalaisten hyvinvointia, aktiivisuutta ja yhteisöllisyyttä edistäviä palveluita sekä tuoda nämä näkyviksi eri kohderyhmille. Toiminnan painopiste on ennaltaehkäisevässä toiminnassa.

Vastuualue vastaa nuoriso-, liikunta- ja kirjastopalveluiden tuottamisesta. Lisäksi se vastaa omalta osaltaan kansalaisopisto Sataopiston toiminnasta Eurassa sekä nuorisovaltuustotoiminnasta.

Talousarvio vuodelle 2024 on laadittu vuoden 2023 toiminnan tasoa vastaavalla palvelurakenteella. Vastuualueita ja johtamisjärjestelyitä tullaan organisoimaan uudelleen. Tällä ei ole vaikutuksia vuoden 2023 talousarvioon verrattuna, sillä kokonaishenkilöstömäärä vastuualueella säilyy samana vuonna 2024.

Taulukko: Toiminnalliset tavoitteet hyvinvointipalveluissa vuodelle 2024

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Elinvoimaiset palvelut		
Sähköisten kirjastosisältöjen tarjonnan monipuolistaminen sekä niiden saannin turvaaminen euralaisille.	Kirjasto liittyy yhdessä muiden Satakirjastojen kanssa vuonna 2024 toimintansa aloittavaan valtakunnalliseen, kuntien yhteiseen e-kirjastoon.	Lainausmäärät e-kirjastosta
Tuotamme palveluita myös liikkuvina ja sähköisinä	Elinvoimainen kirjastoverkosto -hankkeessa muotoillaan yhdessä kuntalaisten kanssa Euran kirjastojen toimintamalleja sekä pääkirjaston tulevan peruskorjauksen yhteydessä tehtäviä piha- ja tilaratkaisuja.	Palaute käyttäjiltä
Toimitilamme vastaavat tarpeita ja ovat tehokkaassa käytössä	Kiertävä nuokkaritoiminta	Toteutuneet nuokkarikerrat, osallistujamäärät
	Liikuntatapahtumat eri puolilla kuntaa	Toteutuneet tapahtumat
	Kirjastotiloista luodaan entistä saavutettavampia myös erilaisia etävastaanottoja ja etätyöskentelyä varten.	Ulkopuolisten käyttäjien lukumäärä
Elinvoimainen yritysälämä		
Edistämme työvoiman saantia	Henkilöstön osaamisen ja hyvinvoinnin kehittäminen.	Koulutuksiin osallistuminen
Elinvoimainen ihminen		
Vahvistamme monipuolista liikunta-, kulttuuri- ja tapahtumatarjontaaamme.	Tuotamme monipuolisia lukemista edistäviä, demokratiaa ja kuntalaisten osallistamista tukevia tapahtumia sekä tarjoamme kuntalaisten hyvinvointia parantavaa laadukasta toimintaa.	Osallistuja- ja kävijämäärä hyvinvointipalveluiden järjestämissä tapahtumissa ja tilaisuuksissa
Lisäämme toimitilojen käyttöastetta sekä viihtyisyyttä eri toimijoiden yhteistyöllä.	Kehitämme kirjastotilojen viihtyisyyttä ja toteutamme Hinnerjoen ja Honkilahden lähikirjastot uusiin tiloihin oppimiskeskusten ja varhaiskasvatussyksiköiden yhteyteen.	Asiakaspalaute, NPS-indeksi
		Otamme käyttöön asiakaskokemusta kestävästi jatkuvan mittauksen asteittain kaikissa kirjastoissa sekä kartoitamme kävijäseurannalla palvelujen käyttöaikoja ja -astetta.
Elinvoimainen ympäristö		

Kehitämme kuntaa kestävyden ja energiatehokkuuden näkökulmasta.	Edistämme mm. työmatkaliikkumisen edellytyksiä kunnassa	
Elinvoimaa viestintätyöllä		
Viestintämme ja tiedottamisemme on myönteistä, aktiivista ja monikanavaista.	Tiedotamme tapahtumista aktiivisesti	Julkaisujen lukumäärä

Nuorisopalvelujen tavoitteena on edistää nuorten kasvua ja itsenäistymistä, vahvistaa sosiaalista pääomaa sekä olla mukana parantamassa nuorten olosuhteita. Painopisteenä on koulunuorisotyön vahvistaminen alakouluille, sillä vaikuttamiskeinot ovat tehokkaimpia silloin, kun niitä kohdistetaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Tarkoitus on elvyttää alakouluikäisten leirityötä, joka on ollut koronavuosien ajan tauolla, mutta jolla saadaan tavoitettua iso osa euralaisista lapsista ja lisättyä heidän hyvinvointiaan. Kulut on sisällytetty talousarvioon. Nuorisotyön sisältöä vahvistetaan mm. päihde- ja mielenterveysviikon teemoilla. Nuorisopassin käyttö jatkuu tulevanakin vuonna ja sen kulut on huomioitu talousarviossa.

Nuorisotyö koostuu perusnuorisotyöstä, koulunuorisotyöstä sekä etsivästä nuorisotyöstä. Perusnuorisotyö vastaa Kauttuan nuokkarilla ja Hinnerjoen Nurtsilla järjestettävästä toiminnasta, kiertävästä nuokkaritoiminnasta sekä erilaisten tapahtumien, retkien jne. järjestämisestä. Koulunuorisotyö on koululla tehtävää nuorisotyötä, jossa nuoriso-ohjaaja on läsnä koulun arjessa koulujen järjestämällä toimintaa koulupäiviin. Lisäksi koulunuoriso-ohjaaja tukee nuorisopalveluiden toimintaa osallistumalla iltaisin, viikonloppuisin ja koulujen loma-aikoihin muuhun nuorisotyön toimintaan.

Etsivän nuorisotyön pääsääntöistä kohderyhmää ovat 18–29-vuotiaat nuoret ja toimintaa rahoitetaan valtionavustuksella, jolla katetaan kahden etsivän nuorisotyöntekijän palkkakulut. Vuodelle 2024 tullaan hakemaan avustusta etsivään nuorisotyöhön. Nuorisotyössä kokonaisuudessaan on henkilöstöä ruohonjuuritasolla riittävästi, mutta hyvinvointipalvelujen johtamisjärjestelyjä tulee uudistaa jo vuoden 2023 lopulla, jotta vuoden 2024 alusta nuorisotyöhön on resurssoitu riittävästi esihenkilötyötä. Euralaisille yhdistyksille myönnetään avustuksia 20 000 €.

Liikuntapalveluiden vastuulla on järjestää liikuntatoimintaa ja -tapahtumia kuntalaisille ja edistää kuntalaisten hyvinvointia luomalla edellytyksiä myös Eurassa harjoitettavalle liikuntatoimelle. Liikuntapäällikkö toimii kunnallisten tehtävien lisäksi Euran uima- ja urheiluhalli Oy:n toimitusjohtajana.

Liikuntapalvelut organisoii ja valvoo kunnan liikuntatilojen vuoroja sekä vastaa koulujen irtaimen liikuntavälineistön hankinnasta yhteistyössä mm. koulujen kanssa. Tekniset palvelut vastaavat puolestaan liikuntapaikkojen ylläpidosta ja kiinteiden kaluston hoidosta ja kunnossapidosta. Liikuntapalvelut ostavat ohjaustunteja pääsääntöisesti Euran uima- ja urheiluhallilta sekä joitakin erityisiä liikunnanohjauksia yksityisiltä liikuntapalveluiden tarjoajilta.

Liikuntapalvelut on osa Satakunnan Rajattomasti Liikuntaa -verkostoa, jonka osallisuuden hinta on mukana talousarviossa. Verkosto tarjoaa mm. koulutuksia, työpajoja sekä kehittämishankkeiden laatimista. Liikuntapalvelut järjestävät yhteistyössä mm. koululiikuntakilpailuja sekä uimaopetusta. Olemassa olevia vuositteisiä kuntotapahtumia kehitetään.

Liikuntapalveluiden talousarviossa on varattu avustusmäärärahaa yleis- ja

kohdeavustuksina urheiluseuroille 50 000 euroa ja Panelian jäähalliyhtiölle on varattu 18 000 euron toiminta-avustus. Euran uima- ja urheiluhalli Oy:n avustamiseen on varattu kaikkiaan 1 139 000 euroa. Urheilutalon peruskorjaushankkeeseen otettujen lainojen lyhennyksiin ja korkoihin on varauduttu 689 000 euron määrärahalta. Halliyhtiön toiminnan avustamiseen on varattu 450 000 euroa.

Kirjasto- ja tietopalveluiden tehtävänä on tarjota kuntalaisille yhdenvertaiset mahdollisuudet sivistykseen ja kulttuuriin. Kirjasto edistää tiedon ja digitaalisten palvelujen saavutettavuutta ja käyttöä, lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa sekä mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen. Kirjasto tarjoaa kuntalaisille tiloja ja tilaisuuksia kulttuuriseen ja yhteiskunnalliseen vuoropuheluun, jolla tuetaan aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta. Toiminnan lähtökohtina ovat yhteisöllisyys, moniarvoisuus ja kulttuurinen moninaisuus.

Kirjasto- ja tietopalvelut tekevät tiivistä yhteistyötä kunnan eri toimialojen, hyvinvointialueen, kolmannen sektorin, muiden yhteisöjen ja yritysten kanssa kuntalaisten henkisen hyvinvoinnin edistämiseksi. Euran kirjasto kuuluu Satakirjastojen kimppaan, jossa kehitetään yhteisiä toimintamalleja niin kokoelmatyössä, kirjastojärjestelmien hankinnassa, sopimusneuvotteluissa, aineistokuljetuksissa kuin markkinoinnissakin. Kirjaston henkilökunta osallistuu säännöllisesti myös valtakunnalliseen ja alueelliseen kehittämis- ja koulutustoimintaan. Kirjasto liittyy vuonna 2024 toimintansa aloittavaan valtakunnalliseen kuntien yhteiseen e-kirjastoon sähköisten sisältöjen saannin turvaamiseksi.

Euran kirjastoverkkoon kuuluu pääkirjasto ja neljä lähikirjastoa, jotka toimivat pääasiassa omatoimikirjastoina. Pääkirjaston muuttaminen kokonaan omatoimiseksi viivästyy kirjastorakennuksen peruskorjaustarpeiden vuoksi. Tavoitteena on laatia kirjaston peruskorjauksen hankesuunnitelma vuonna 2022 laaditun tarveselvityksen ja kuntokartoituksen perusteella. Lähikirjastojen toimitilaratkaisuja tehdään muiden kunnallisten palveluiden tilaratkaisujen yhteydessä. Hinnerjoen ja Honkilahden uudet kirjastotilat aloittavat toimintansa vuoden 2024 alussa. Kiukaisten ja Panelian kirjastojen osalta arvioidaan tilatarpeita tulevaisuudessa.

Euran kirjastot tarjoavat laadukasta ja yksilöllistä asiakaspalvelua arkipäivinä sekä omatoimipalveluita kaikkina viikonpäivinä. Asiakkaita autetaan tiedon ja aineiston haussa, annetaan digiopastusta, suunnitellaan erilaisia kirjanäyttelyitä ja lukemista edistäviä kampanjoita sekä järjestetään ilmaisia kirjallisuus-, kulttuuri- ja yhteiskunnallisia tapahtumia yhteistyössä eri toimijoiden kuten Sataopiston, kunnan eri toimialojen, yhteisöjen ja yhdistysten kanssa.

Kirjaston käytön opetusta annetaan erityisesti lapsille ja nuorille. Euran kirjastot edistävät lukutaitoa ja medialukutaitoa opettamalla ikäluokkia varhaiskasvatuksen ja koulun kanssa tehtyjen yhteistyösuunnitelmien mukaisesti. Kirjastot tarjoavat kaikille asukkaille avoimia ja ilmaisia tiloja oleskeluun ja kokouksiin ja tapahtumiin sekä jatkossa myös rauhallisia työskentelytiloja.

Kirjasto- ja tietopalveluissa ei käynnistetä uusia kehityshankkeita vuonna 2024. Vuodelta 2023 jatkuu Elinvoimainen kirjastoverkosto -hanke. Hankkeessa muotoillaan yhdessä kuntalaisten, eri yhteisöjen ja muiden sidosryhmien kanssa Euran kirjastojen toimintamalleja sekä pääkirjaston tulevan peruskorjauksen yhteydessä tehtäviä piha- ja tilaratkaisuja.

Eura kuuluu Sataopistoon, joka vastaa kunnassa järjestettävästä **kansalaisopistotoiminnasta**. Sataopiston toimintaa ylläpitää Huittisten kaupunki ja Euran kuntaosuus Sataopiston tunneista on 44 000 €. Opetustuntien tavoitemäärä

vuodelle 2023 on Eurassa 5 000. Lisäksi Euran kunta vastaa opistotoiminnan tiloista, käytettävistä laitteista ja kalustosta sekä niihin liittyvistä kuluista. Henkilöstökuluja aiheuttavat koulukeskuksen iltavahtimestarit.

Sivistyspalvelujen osallisuustoimintaa edustaa nuorisovaltuusto, minkä lisäksi kaikki tahot tekevät omien sidosryhmien kanssa osallistamiseen liittyvää työtä. Nuorisovaltuustolle on varattu 5 000 € toimintamääräraha.

Taulukko: Suoritteet ja tunnusluvut hyvinvointipalveluissa

Hyvinvointipalvelut	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Suoritteet				
Kirjastopalvelut				
Aukiolotunnit (sisältää omatoimiset aukiolot)	17 343	18 930	18 000	18 500
Lainat	191 686	199 320	210 000	215 000
Fyysiset kirjastokäynnit	53 595	61 539	75 000	75 000
Verkkokäynnit	54 174	56 064	55 000	60 000
Osallistujat tapahtumiin ja käyttäjäkoulutuksiin	1 469	2 822	3 000	3 200
Liikuntapalvelut				
Liikunnanohjaus osallistumiskerrat (suoraan liikunta-palv. järjestämät)	1305	560	1 215	1 215
Liikunnanohjaus, osallistumiskerrat (halliyhtiö)	6 400	7 250	12 800	13 000
Uimakoulujen osallistujat	298	533	536	536
Kuntotapahtumien suoritus	4 478	4 259	7 130	8 000
Euran uimahallin kävijämäärä	54 250	43 682	71 800	72 000
Nuorisopalvelut				
Nuorisotilat /käyntikerrat	2 582	2 169	1 500	2 500
Kesätoiminta/käyntikerrat	20	150	170	200
Muu toiminta/ osallistujat (tapahtumat, jalkautumiset ym.)	443	1911	323	350
Etsivä nuorisotyö/ tavoitetut nuoret	42	56	46	60
Etsivä nuorisotyö/ ohjatut toimenpiteet	80	150	24 *nuorta	24* nuorta
Etsivä nuorisotyö/ nuorten tapaamiset ja yht. pito		536	335	350
Tunnusluvut				
Kirjasto, €/asukas	35,63	36,12	39,19	39,19
Liikunta €/asukas	19,18	21,65	18,95	18,95
Nuoriso €/asukas	24,62	25,57	25,45	25,45

TEKNISET PALVELUT

TEKNISET PALVELUT PALVELUALUE / Talousarvio 2023

Teknisten palveluiden tehtävänä on luoda ja ylläpitää toimiva ja turvallinen elinympäristö asumiseen, työskentelyyn ja harrastamiseen.

Toiminnalliset tavoitteet

Palvelualueen toiminnalliset tavoitteet on johdettu kunnan strategiasta 2022–2026.

TAVOITTEET		
Elinvoimanevää	Tavoite	Mittari
Kiinteistöpalvelut		
Elinvoimaiset palvelut	Turvalliset toimitilat	Reagointi (esiselvitysten käynnistys) sisäilmahaittailmoituksiin kuukaudessa.
	Tehokkaat ja tarkoituksenmukaiset toimitilat	Vajaakäyttöisten tilojen määrän selvitys suhteessa koko rakennuskantaan
	Asiakaslähtöiset toimitilat	Vuoden aikana käytöstä poistuvien rakennusten realisoinnin aloitus
	Kiinteistön kulujen ja kaantuminen per oppilas	Sotekiinteistöjen yhtiöittäminen käynnistetään vuoden 2024 aikana.
		Siivouspalveluissa kolme vuoropuhelukäyntiä asiakkaan kanssa/ kohde / vuosi (dokumentointi) ja reagointi kuukauden sisällä esille tulleisiin epäkohtiin
		Kiinteistön kulut / oppilas
Kiinteistö- ja yhdyskuntatekniset palvelut		
	Yhteistyö kolmannen sektorin kanssa	Yhteistyösopimusten määrä

	Ulkojääkaukaloiden hoito yhdistysyhteistyönä	Toteutuneet sopimukset 8 kpl
Vesihuoltolaitos		
Elinvoimainen yritysalamä	Turvataan tonttien kunnallistekniset valmiudet	Valmius tontin luovutuksen yhteydessä tai viimeistään kuukauden kuluttua luovutuksesta
Kiinteistöpalvelut		
	Kotimaisen ja lähituotannon tukeminen	Ruokapalveluissa käytettävien elintarvikkeiden kotimaisuusaste
Tekniset palvelut		
	Paikallisen yritystoiminnan huomioiminen	Kilpailutuksien reunaehtojen määrittäminen siten, että hankinnat paikallisilta yrityksiltä ovat mahdollisia.
Yhdyskuntatekniset palvelut		
Elinvoimainen ihminen	Liikenneväylien turvallisuuden parantaminen	3 toteutettua liikenneturvallisuuskohdetta / vuosi
Tekninen hallinto		
Elinvoimainen ympäristö	Ympäristöohjelman jalkauttaminen Uusiutuvien energialähteiden hyötykäyttö	Kiertotalouskeskuksen perustaminen Suvituuleen Toteutuneet hankkeet 2 kpl
Yhdyskuntatekniset palvelut		
	Avoimien viheralueiden suunnitelman toteuttaminen	Toteutuneet kohteet 4 kpl / vuosi

Tekninen hallinto		
Elinvoimaa viestintätyöllä	Sosiaalisen median käytön lisääminen tiedottamisessa	Julkaisujen määrä Tiedotetaan, kun tiedotettavaa ilmenee

Erityisesti seurattavat talouden tunnusluvut:

Vastuualue	Mittari
- kiinteistöpalvelut	ylläpitokustannukset/m ² /kk
- ruokapalvelut	hinta / annos
- yhdyskuntatekniset palvelut	kustannukset verrattuna edelliseen vuoteen/ kk
- vesihuoltolaitos	pumpattu vesi- ja jätevesimäärä m ³ /kk

Hallinto

Hallinto valvoo ja luo edellytykset palvelualueen yhteisille johtamis-, hallinto- ja kehittämistehtäville. Hallintotehtävät käsittävät myös mittaustoimen- ja tonttituotantoon ja -markkinointiin osallistumisen. Vastuualue osallistuu myös elinkeinon toimintaedellytysten turvaamiseen.

Hallintopalvelujen esimiehenä toimii tekninen johtaja. Henkilöstöön kuuluvat lisäksi hallintosihteeri, toimistos sihteeri ja kartanpiirtäjä.

Vastuualueelle kuuluvat rakennus- ja ympäristövalvonnan ja jätehuollon yhteistoiminta- ja seurantatehtävät.

Hallintoon varataan palkkamääräraha ympäristöohjelman jalkauttamiseen sekä kiertotalouden osaamiskeskuksen organisointiin.

Uudessa tulevassa strategiassa 2022 - 2026 on yhtenä painopisteenä elinvoimainen ympäristö ja sen kehittäminen. Tavoitteena on kehittää kuntaa kestävyiden ja energiatehokkuuden näkökulmasta huomioiden ekologinen, sosiaalinen ja taloudellinen kasvu.

Kiinteistöpalvelut

Kiinteistöpalveluiden vastuualueen toimintayksiköjä ovat tilapalvelut, ruokapalvelut ja siivouspalvelut. Vastuualuepäällikkönä toimii rakennuspäällikkö.

Tilapalvelut

Tilapalveluiden tehtävänä on vastata kunnan toimitilakiinteistöjen ylläpidosta ja kiinteistönhoidosta. Hyvinvointialue käynnistyi 1.1.2023 ja se vuokrasi toimintaansa varten tarvitsemansa kiinteistöt ylläpidettyinä. Vuokrasopimukset ovat voimassa ainakin 31.12.2025 asti. Vuoden 2024 aikana aloitetaan sote-kiinteistöjen lakisääteisen yhtiöittämisen valmistelu.

Toimitilapalveluiden tavoitteena on pitkällä aikavälillä tehostaa kunnan kiinteistöomaisuuden käyttöä. Kiinteistöjen salkutus valmistui vuonna 2023 ja sen perusteella tehdään tarkempi luopumissuunnitelma vajaakäyttöisille kiinteistöille. Niiden määrää pyritään vähentämään vuosittain mm. myymällä ja omistusjärjestelyin sekä purkamalla huonokuntoisia rakennuksia. Purkukustannuksiin ja kiinteistöjen arvojen alaskirjauksiin pyritään varaamaan tarvittaessa määräraha käyttötalouteen. Kiinteistöistä luopumisesta ja mahdollisista myynneistä päättää kuitenkin kunnanhallitus. Kunnan palvelutuotannon tarvitsemiin säilytettäviin kiinteistöihin laaditaan pitkän tähtäimen hoito- ja korjaussuunnitelmat investointiohjelmineen.

Toimintayksikkö vastaa lisäksi kunnan omistamissa kiinteistöissä tehtävistä rakennuttamis-, rakentamis- ja kunnossapitotehtävistä. Toimintayksikölle kuuluu talonrakennusinvestointien toteuttaminen, rakennuttaminen ja valvonta. Investointiprosessia pyritään edelleen selkeyttämään ohjeistamalla käyttäjähallintokuntia ja osallistamalla tiiviisti tarveselvitysten laadintaan. Vastuualue toteuttaa osan pienistä korjaus- ja rakentamistöistä omana työnä. Suuremmat kohteet toteutetaan pääsääntöisesti urakoitsijoiden toimesta.

Tilapalveluiden esimiehenä toimii rakennusmestari. Tilapalvelujen henkilöstöön kuuluvat hänen lisäksi 8 kiinteistöhoitajaa (7,5 htv) ja 7 ammattihenkilöä (3 kirvesmiestä, rakennussiivoja, putkiasentaja, laitospies ja jakeluauton kuljettaja. Näistä laitospies on toiminut työsuojeluvaltuutettuna ja hänen palkastaan on tilapalveluissa v. 2023 ollut 0,4 htv. Lisäksi jakeluauton kuljettaja on ollut osaaikaeläkkeellä (0,57 htv) ja eläköityi vuoden 2023 aikana. Hänen toimeaan hoidetaan määräaikaisena vuoden 2023 loppuun asti. Henkilöstövaihdosten (eläköityvien tilalle uusi henkilö) johdosta tilapalvelujen vahvuus vuonna 2024 tulee kasvamaan hieman, vaikka toimien määrä ei lisäännä. (13,47 htv -> 14,09 htv). Kesäkuukausille palkataan lisäksi kesätyöntekijöitä piha-alueiden kunnossapitoon.

Toimintayksikön muutostarpeet, joilla on vaikutusta talousarvion käyttötalousosaan:

- Vuoden 2023 talousarviossa lopulliset hyvinvointialueelta saatavat vuokratuotot ovat 220 000 € pienemmät kuin laadinnan yhteydessä arvioitiin. Elinkustannusindeksin mukaan arvioituna 2024 HVA-kiinteistöjen vuokratulon indeksikorotus on n. 6 %, joka vastaa n. 220 000 €. Näin ollen muut toimintatuotot on budjetoitu vuoden 2023 tasoon.
- Tilapalveluihin on esitetty määräaikaista puutarhuria (kiinteistöjen pihojen tehostettu hoito) 7 kk ajaksi, 18 200 € + sos. kulut
- Palvelujen ostoihin on varattu n. 40 000 € nousu, yleisen hintojen nousun ja vuosien 2022 ja 2023 toteutumien perusteella.
- Lämmitysenergian hintaan on esitetty nostoa + 228 000 €. Aluelämmön hinta on noussut n. 25 % vuodesta 2022 ja kaukolämmön hinta on noussut n. 10 %. Kaukolämmön hinnan noususta on tullut ilmoitus 1.10.2023 alkaen + 15 %
- Sähkökustannuksiin on esitetty alennusta - 78 000 €. Sähkön hinta tänä

vuonna on n. 85 €/MWh, vuonna 2024 hinta on 58 €/MWh. Energian osuus kokonaissähkölaskusta on 40 % □ 10 % alennus koko sähkökustannukseen.

Rakennusten vuokratukustannuksissa on laskua n. 60 000 €. Määrärahaa on poistettu mm. varaus TK:n hammaslääkärisiiven peruskorjauksen väistötiloista.

Kiinteistöistä luopumisesta syntyville kustannuksille (jäännöspoiston alaskirjaus, purkamiskustannukset ym.) ei ole tehty erillistä määrärahavarausta. Syntyvistä lisäkustannuksista tulee tehdä lisämäärärahaesitys myynti- tai purkamispäätöksen yhteydessä

Ruokapalvelut

Kunnan ruokapalvelut toimivat yhden keskuskeittiön mallilla ja tuottavat ateriat päiväkotien ja koulujen asiakkaille. Ateriat ovat turvallisesti valmistettuja, terveellisiä ja kustannustehokkaasti tuotettuja aterioita, asiakkaiden tarpeet huomioiden.

Koulukeskuksen keskuskeittiö huolehtii kaikkien koulujen ja päiväkotien pääaterioista ja jonkin verran välipaloista. Pääasiassa aamu- ja välipalat hoidetaan palvelukeittiöhenkilökunnan toimesta. Aterioita lähtee 13 toimipisteeseen, joista ulkoinen asiakas on päiväkoti Kulkunen Oy. Lisäksi ruokaa valmistetaan koulukeskukselle, jossa toimii Ahmasojan koulu, yläkoulu ja lukio. Vuoden 2024 alussa Panelian oppimiskeskuksen remontti valmistuu, jolloin ruokapalvelu saa Paneliaan uuden, nykyaikaisen jakelukeittiön koneineen ja laitteineen.

Ruokapalveluista vastaa ruokapalvelupäällikkö. Päiväkotien ja koulujen ruokatuotannosta vastaa koulukeskuksen keskuskeittiö, jonka käytännön asioista huolehtii keittiössä toimiva lähiesimies (mm. elintarviketilaukset, suoritekirjaukset, laskujen tiliointi, työvuorot, sijaisasiat yms.). Tarvittaessa hän osallistuu keittiön käytännön työhön.

Ruokapalvelun henkilöstövahvuus v. 2024 on vakinaisten työntekijöiden osalta 23 (19,80 htv), joista esimiehiä kaksi (ruokapalvelupäällikkö + ruokapalveluesimies), kokkeja kolme, 13 ruokapalvelutyöntekijää ja viisi yhdistelmätyöntekijää. Keskuskeittiön toimintamallilla on saatu kokkitaitoisten työntekijöiden osamista keskitettyä, jolloin toiminta pystytään paremmin turvaamaan kuin useamman valmistuskeittiön mallissa.

Henkilöstön ikärakenteesta johtuen poissaoloja on ollut melko paljon ja sijaisten saaminen on ollut erittäin haasteellista ja monen alueen perehdyttäminen vie paljon aikaa. Vuoden 2024 talousarvioon on lisätty uutena toimena kokoaikainen varahenkilö, jonka palkkauskustannukset on siirretty sijaisten palkoista kuukausipalkkoihin – eli sillä ei ole kustannusvaikutusta. Vakituisen, osaavan varahenkilön saaminen turvaa ruokapalvelun toimintaa huomattavasti paremmin kuin määräaikaisten sijaisten varassa tapahtuva toiminta.

Toimintayksikön muutostarpeet, joilla on vaikutusta talousarvion käyttötalousosaan:

- Vuoden 2024 elintarvikkeisiin on budjetoitu 700 000 €, joka on arvioitu vuoden 2023 toteumaennusteen (TA 2023 + 100 000 €) ja 3 %:n tulevan hinnannousun pohjalta.

- Palveluiden ostoon on lisätty 5 000 € digitaalisen omavalvontajärjestelmän hankintaan Kiukaisten koululle.

Siivouspalvelut

Siivouspalvelut vastaavat kunnan kiinteistöjen puhtaanapidosta. Siivouspalvelun keskeiset tehtävät ovat kiinteistöjen toimitilojen ylläpitosiivous ja perussiivoukset asiakkaiden tarpeiden mukaan. Näillä siivouksilla ylläpidetään kiinteistöjen puhtautta, järjestystä, turvallisuutta ja terveellisyttä.

Siivouspalvelusta vastaa siivouspäällikkö. Siivouspalvelun henkilöstöön kuuluu 28 laitoshuoltajaa (24,5 htv) eri kiinteistöillä, joista viisi on yhdistelmätyöntekijöitä.

Henkilöstön ikärakenteesta johtuen poissaoloja on ollut melko paljon ja sijais-ten saaminen on ollut haasteellista. Uutena toimena perustetaan laitoshuoltajien varahenkilö, joka hoitaa laitoshuoltajan sijaisuuksia esim. vuosilomat, sairauspoissaolot sekä tekee harvemmin tehtäviä perussiivoustehtäviä. Määräraha (26 200 €) siirrettiin sijaisten palkoista kuukausipalkkoihin – eli sillä ei ole kustannusvaikutusta. Kesäkuukausina palkataan perussiivouksiin yhteensä kolme kesätyöntekijää laitoshuoltajan aputehtäviin.

Hyvinvointialueelle siirtyneet kiinteistöt, joita kunta edelleen hoitaa ja jotka vuokrataan siivottuina ovat: Panelian paloasema, Hinnerjoen- ja Honkilahden terveysasemat sekä koulujen yhteydessä olevat terveydenhoitajan tilat. Siivouspalvelua myydään myös Etelä-Satakunnan ympäristötoimistolle (eläinlääkärintilat).

Toimintayksikön muutostarpeet, joilla on vaikutusta talousarvion käyttötalousosaan:

- Vuoden 2024 talousarviossa on varauduttu pieneen siivous- ja puhdistusaineiden hinnannousuun (+900 €).
- Kalustonhankintaan on varattu yht. 25 000 € (ei muutosta vuoteen 2023).
- Koko kunnan pehmopapereiden ja käsihygieniatuotteiden hankinta ja määrärahat (26 000 €) siirretään 2024 alusta kaikilta vastuualueilta siivouspalveluille.

Yhdyskuntatekniikka

Yhdyskuntatekniikan vastuualueeseen kuuluvat kadut, katuvalaistukset niin kaduilla kuin teillä Euran kunnan alueella, rantasaunat, ulkoalueet, venelaituri ja venepaikat, tori, maton- pesupaikat ja uimarannat, puistot, maankaato- paikka ja urheilukeskus sekä ulkoliikunta-alueet koko kunnan alueella.

Yhdyskuntatekniikan vastuulla on infrahankkeiden investointien suunnittelutaminen, rakennuttaminen ja valvonta sekä katujen kunnossapito ja kunnossapidon valvonta.

Yhdyskuntatekniikan päällikkö myöntää ja valvoo johtojen sijoituslupia.

Yhdyskuntatekniikan vastuualueella on yksityistieavustusmääräraha, joka jaetaan rekisteröityjen ja järjestäytyneiden tiekuntien kesken hakemusten

mukaisesti.

Yhdyskuntatekniikan vastuualueella on hulevesijärjestelmien hoitoon varatut määrärahat. Hulevesikorjauksia kaivoihin ja putkiin tekevät vesilaitoksen työntekijät.

Ulkoliikunta-alueita kunnossapidetään määrärahojen puitteissa. Euran urheilupuiston kehittäminen jatkuu saattamalla alueet valmiiksi ja viimeistellyksi.

Aluetta hoidetaan talvella tekojään jäädytyksellä harrastus- ja koululiikunnan tarpeisiin. Kunta tarjoaa koko urheilupuiston alueella monipuoliset urheilu- ja liikuntamahdollisuudet niin pelaajille, harrastajille kuin koululaisillekin ympäri vuoden.

Ulkoliikunta-alueille tehdään latuja ja kunnossapidetään latupohjia yhdistysten toimesta. Yhdistysyhteistyötä koordinoi yhdyskuntatekniikan päällikkö.

Kunnan keskeisillä puisto- ja viheralueilla panostetaan erityisesti yleiseen siisteeseen ja istutuksiin.

Henkilöstöä on yhdyskuntatekniikan päällikkö, liikuntapaikkojen hoitaja, puutarhuri/ työnjohtaja ja kolme vakituista ulkoalue työntekijää. Kesätyöntekijöitä on suunniteltu otettavan 6 koululaista.

Vastuualue työllistää yhden määräaikaisen työntekijän ulkoalueille talvikauden ulkopuolella, jonka ensisijainen sijoituspaikka on urheilukeskus ja muut ulkourheilualueet. Yhdyskunta- tekniikan ulkoalue työntekijät avustavat tarvittaessa ulkourheilualueiden hoidossa.

Yhdyskuntatekniikan vastuualueen tulee alkaa toteuttamaan avoimien viheralueiden hoito- suunnitelmaa, joka tähtää viheralueiden muuttamiseen entistä niittymäisemmiksi.

Vakituiset työntekijät huolehtivat ympäristöstä leikkaamalla nurmikoita ja hoitamalla puisto- alueita ja leikkipuistojen laitteita sekä niittämällä tienvarsia ja alueita sekä lanaamalla teitä. He toimittavat polttopuita rantasaunoille ja huolehtivat katujen ja teiden näkemäalueista. Tehtävissä hyödynnetään lisäksi kunnan työllisyyspalveluiden resursseja.

Yhdyskuntatekniset palvelut huolehtivat myös nykyisin liikennemerkkien uusimisesta, pystyttämisestä ja vaihtamisesta.

Ulkoalueiden henkilöstön pienen määrän johdosta ostopalveluita käytetään ruohonleikkuussa jonkin verran edellisten vuosien tapaan.

Katualueita ja pyöräteitä hoidetaan ja kunnossapidetään talvella auraten ja hiekoittaen sekä katuvaloja korjaten kuntalaisten turvallisen liikkumisen mahdollistamiseksi.

Rantasaunoja pidetään yllä tarvittavin huolto- ja korjaustoimenpitein.

VESIHUOLTOLAITOS

Henkilöstöä on yhteensä 6 henkilötyövuotta.

Vesihuoltolaitos käsittää vesi- ja viemäriverkostot. Vesihuoltolaitos on kirjanpitolain mukainen taseyksikkö, jolla on oma muusta kirjanpidosta eriytetty tuloslaskelma, tase ja rahoituslaskelma. Tilinpäätöksessä vesihuoltolaitoksen menot ja tulot on yhdistetty, vaikka em. raportit esitetäänkin erillisinä.

Vesihuoltolaitos vastaa kuntalaisten ja kunnassa toimivien yritysten tarvitseman puhtaan veden tuottamisesta ja jakelusta sekä syntyvien jätevesien vastaanotosta ja johtamisesta puhdistukseen. Vesihuoltolaitos toimittaa talousvettä yli kuntarajojen Laitilaan ja Raumalle. Vesihuoltolaitos kunnossapitää myös hulevesijärjestelmät.

Euran keskustan, Etelä-Euran ja Länsi-Euran jätevesien puhdistuksesta vastaa JVP-Eura Oy oman ympäristölupansa mukaisesti. Pohjois-Euran jätevedet Paneliasta ja Kiukaisten alueelta johdetaan Poriin Luotsimäen jäteveden keskuspuhdistamolle.

Kunnallistekniikan pituudet yhteensä ovat seuraavat: Jätevesiverkostoa on noin 280 km, hulevesiverkostoa on noin 60 km ja vesijohtoverkoston pituus on noin 430 km. Jäteveden pumppaamoja, paineenkorotusasemia ja mitta-asemia on yli 100 kpl. Laitteita ja verkostoa kehitetään investoinnein ja ylläpidetään saneerauksin.

Vedenottamoita on käytössä kolme, jotka vedenottolupamäärin: Lohiluoma 5000 m³/vrk, Vaanii 1600 m³/vrk ja Mölsi 600 m³/vrk. Varaottamona toimii Harjunummen ottamo 200 m³/vrk.

Euran kunta on suurin omistaja Kuninkaanmännyn Vesi Oy:ssä. Yhtiön tavoitteena on turvata hyvä laatuinen talousveden saatavuus tulevina vuosikymmeninä.

2023 vuoden käyttökustannuksia kuormitti Eurakosken vanhan puhdistamon purku noin 80 000 euroa. Vastaavaa ei ole sisällytetty vuodelle 2024. Yleisesti nopeasti kohonneita materiaalien ja ostopalveluiden kustannuksia on otettu huomioon talousarviossa. Vesi ja jätevesituotot on budjetoitu 2024 vuodelle lähelle vuoden 2022 tasoa, joka on nykyisien taksojen ja tietämyksen mukaisesti realistista. Alkuperäisen 2024 vuoden talousarvion mukaisesti vesihuoltolaitoksen tulos olisi liikevaihdosta noin 1% tappiollinen (-25 k€). Vesihuoltolaitoksen taseessa 31.12.2022 oli noin 2,5 milj. euroa edellisen tilinpäätöskausien ylijäämää.

6300 VESIHUOLTOLAITOS (ulkoiset + sisäiset) 1000 euroa	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Ero%	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	2 954	3 165	3 107	0,4	3 056	3 119
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-412	-482	-460	-4,6	-476	-479
PALKAT JA PALKKIOT	-333	-384	-371	-3,5	-352	-386
HENKILÖSIVUKULUT	-79	-98	-89	-8,9	-92	-92
ELÄKEKULUT	-68	-82	-77	-5,8	-80	-80
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-11	-16	-12	-25,3	-12	-12
PALVELUJEN OSTOT	-1 137	-1 322	-1 214	-7,4	-1 249	-1 237
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-330	-354	-327	-7,8	-333	-330
MUUT TOIMINTAKULUT	-48	-39	-22	-1,6	-3	-23
TOIMINTAKULUT	-1 927	-2 197	-2 023	-6,7	-2 081	-2 068
TOIMINTAKATE	1 027	968	1 260	16,5	977	1 051
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-116	-118	-118	0	-118	-118
VUOSIKATE	911	850	1 026	18,8	858	932
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-681	-694	-712	2,7	-694	-691
TILIKAUDEN TULOS	231	157	314	90,3	164	242
POISTOERON MUUTOS	9	8	8		8	7
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	240	164	322	85,9	156	235

RAHOITUSLASKELMA <i>1000 euroa</i>	TP 2022	TA 2023	TA 2024	SV1 2025	SV2 2026	SV3 2027	SV4 2028
TOIMINNAN RAHAVIRTA							
LIIKEYLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	346	275	416	282	360	375	353
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	681	694	712	694	691	701	718
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-116	-118	-118	-118	-118	-118	-118
	911	850	1 010	858	932	957	952
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA							
INVESTOINTIMENOT	-915	-820	-1 000	-880	-370	-370	-370
	-915	-820	-1 000	-880	-370	-370	-370
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-4	30	10	-22	562	587	582
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA							
LAINAKANNAN MUUTOKSET							
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS MUILTA	770	0	0	0	0	0	0
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS MUILTA	-396	0	-371	-320	-287	-261	-258
	374	0	-371	-320	-287	-261	-258
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	-370	0	0	0	0	0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	4	0	-371	-320	-287	-261	-258
RAHAVAROJEN MUUTOS	0	30	-361	-342	275	327	324

5. INVESTOINTIOSA 2024-2028

INVESTOINTIHANKKEET 2024-2028							
	TA2023 + muutos	ARVIO TOT2023	TA2024	TS2025	TS2026	TS2027	TS2028
KIINTEISTÖPALVELUT	3 723 000	3 063 000	1 650 000	1 550 000	3 650 000	3 400 000	1 450 000
Ylläpitoinvestoinnit	300 000	300 000	450 000	300 000	300 000	300 000	300 000
Korvausinvestoinnit	2 380 000	1 900 000	1 120 000	550 000	1 500 000	1 850 000	850 000
Uudis- ja laajennusinvestoinnit	900 000	720 000	50 000	650 000	1 800 000	1 200 000	300 000
Kalusto	143 000	143 000	30 000	50 000	50 000	50 000	0
YHDYSKUNTATEKNISET	1 055 000	826 000	512 000	582 000	882 000	820 000	820 000
Ylläpitoinvestoinnit	382 000	365 000	282 000	282 000	282 000	270 000	270 000
Korvausinvestoinnit	63 000	38 000	50 000	50 000	200 000	150 000	150 000
Uudis- ja laajennusinvestoinnit	610 000	423 000	65 000	150 000	300 000	300 000	300 000
Muut pienet investoinnit			115 000	100 000	100 000	100 000	100 000
VESIHUOLTOLAITOS	820 000	770 000	1 000 000	880 000	880 000	880 000	880 000
Ylläpitoinvestoinnit	770 000	720 000	920 000	860 000	860 000	860 000	860 000
Uudis- ja laajennusinvestoinnit	50 000	50 000	80 000	20 000	20 000	20 000	20 000
MUUT INVESTOINNIT	575 000	575 000	0	0	300 000	300 000	300 000
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	6 173 000	5 234 000	3 162 000	3 012 000	5 712 000	5 400 000	3 450 000

Investoinnit on kuvattu kokonaisuudessaan liitteessä 1.

KIINTEISTÖPALVELUT 6020

KORVAUSINVESTOINNIT:

9201 Kiinteistöjen pienet investoinnit

- Kohteesta toteutetaan kiinteistöjen teknisiä ja toiminnallisia pieniä investointiluonteisia muutos- ja korjaushankkeita. Määrärahan kohdistamisesta päätetään vuosittain teknisten palveluiden työohjelmassa.
- Vuoden 2024 talousarviossa on lisäpanostus ko. hankeryhmään mm. kunnantalon muutostöihin

TA2023	TA2024	TS2025	TS2026	TS2027	TS2028
250 000	400 000	250 000	250 000	250 000	250 000

9204 Koulukeskuksen Savikon siiven peruskorjaus

- Vuonna 1987 valmistuneen rakennusosan sisäpuolinen peruskorjaus. Luokkatilojen toiminnallinen päivitys 2020 -luvun tarpeisiin.
- Hankkeesta tehdään tarve- ja hankesuunnitelma vuoden 2027 aikana. Hankesuunnitelman yhteydessä hankkeelle lasketetaan alustava kustannusarvio.

TA2023	TA2024	TS2025	TS2026	TS2027	TS2028
0	0	0	0	0	100 000

9208 Hinnerjoen oppimiskeskus tilamuutokset (kirjasto ja neuvola)

- Hanke liittyy alueen oppimiskeskuksen rakentamiseen. Kirjastolle ja neuvolalle rakennetaan tilat nykyisen koulurakennuksen vajaakäyttöisiin tiloihin. Hanke on aloitettu vuonna 2023 ja valmistuu vuoden 2024 alkupuolella.

TA2023	TA2024	TS2025	TS2026	TS2027	TS2028
150 000	120 000	50 000	50 000	50 000	50 000

9212 Paloaseman peruskorjaus

- Vuonna 1991 valmistuneen rakennuksen sisäpuolinen peruskorjaus. Tilojen toiminnallinen päivitys 2020 -luvun tarpeisiin.
- Hankkeesta tehdään tarve- ja hankesuunnitelma vuoden 2026 aikana. Hankesuunnitelman yhteydessä hankkeelle lasketetaan alustava kustannusarvio.

TA2023	TA2024	TS2025	TS2026	TS2027	TS2028
0	0	0	0	100 000	
500 000					

9215 Kauttuan koulu

- Vanhan osan 1. krs peruskorjaus (käsityötilat): Puretaan puulattiat ja tyhjennetään välipohjan ontelot, poistetaan patterisyvennysten riskirakenteet ja uusitaan työalueen ikkunat. Tehdään rakenteelliset tiivistykset (2025).
- AP-IP – toiminnan tilat peruskorjaus: Puretaan puulattiat ja tyhjennetään välipohjan ontelot, poistetaan patterisyvennysten riskirakenteet ja uusitaan työalueen ikkunat. Tehdään rakenteelliset tiivistykset (2026).
- Julkisivujen korjaus ja ikkunat: Vaihdetaan loput vanhan rakennusosan alkuperäiset ikkunat ja kunnostetaan huonokuntoinen julkisivu (2027).
- Tarkempi hankesuunnittelu ja hankkeiden vaiheistus tehdään vuoden 2024 aikana. Hankesuunnitelman yhteydessä hankkeelle tarkemmat kustannusarviot.

TA2023	TA2024	TS2025	TS2026	TS2027	TS2028
0	0	200 000	300 000	500 000	0

9216 Investointihankkeiden esiselvitykset

- Kohteesta toteutetaan tulevien investointien vaatimia niihin liittyviä kuntotutkimuksia ja muita hankevaiheen esiselvityksiä sekä tulevien investointien suunnittelua. Määrärahan kohdistamisesta päätetään vuosittain teknisten palveluiden työohjelmassa.

TA2023	TS2024	TS2025	TS2026	TS2027	TS2028
50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000

9219 Terveyskeskus, lattiakorjaukset (hammaslääkärisiipi ja avopalvelut)

- Kuntotutkimuksen 2/2021 mukaan hammaslääkärisiiven lattiapinnoitteet ovat vaurioituneet laaja-alaisesti. Vaurioiden ensisijainen aiheuttaja on rakennuksen alla olevasta maaperästä tuleva kosteusrasitus. Korjaussuunnittelu ja sitä varten tehdyt täydentävät tarkemmat rakennetutkimukset on tehty vuoden 2023 aikana. Rakenteiden kuivatusjärjestelmä asennettiin erillishankintana heinäkuussa 2023. Lattiakorjaushanke toteutetaan vaiheittain, jotta väistötiloja ei tarvita ja se jatkuu vuonna 2024.
- Terveyskeskuksen avopalvelujen lattiarakenteissa on todettu peruskorjauksen aikaista rakenteisiin jäänyttä kosteutta, joka on saattanut vaurioittaa lattian pintarakenteita. Kohteessa ei ole toistaiseksi todettu sisäilmaongelmia. Suunnitelmavuosille on varauduttava koko peruskorjausalueetta koskeviin tarkempaan rakenneselvityksiin ja pintamateriaalien uusimiseen. Talousarviossa suunnitelmavuosille on varattu lattiapinnoitteiden vaiheittaiseen korjaukseen 250 000 €/vuosi.

TA2023	TS2024	TS2025	TS2026	TS2027	TS2028
330 000	500 000	250 000	250 000	250 000	250 000

9220 Panelian koulu, oppimiskeskuksen piha-alueen rakentaminen ja viimeistely

- Panelian koulun vanhan osan peruskorjaus on toteutettu vuonna 2023.
- Oppimiskeskuksen piha-alue rakennetaan valmiiksi. Koulun liikunta-alueet ja muut rakenteet viimeistellään ja alueen kuivatusta parannetaan. Vanha koulurakennus puretaan ja puretun

rakennuksen alue siistitään. Purkaminen on käyttötalouden kustannus. Viimeistelytyöihin on varattu 100 000 €

TA2023	TS2024	TS2025	TS2026	TS2027	TS2028
1 600 000	100 000	0	0	0	0

9229 Ahmasojan sisäilmakorjaus

- Ahmasojan koulun lattian pintamateriaaleista on todettu kohonneita VOC-pitoisuuksia. Lisäksi tiloissa on todettu muitakin sisäilmahaittaa aiheuttavia tekijöitä. Hankkeessa uusitaan lattioiden pintarakenteet ja tehdään muut tarvittavat korjaustoimenpiteet. Koulun toiminta on siirretty väistötiloihin peruskorjauksen ajaksi. Hanke toteutetaan vuoden 2024 aikana.

TA2023	TA2024	TS2025	TS2026	TS2027	TS2028
0	400 000	0	0	0	0

9231 Pääkirjaston peruskorjaus

- Tarveselvitys on hyväksytty sivistyslautakunnassa 18.10.2022 § 131. Tarveselvityksen mukaan kohteessa on toiminnallisia muutostarpeita, rakenteellisia ongelmia sekä kuluneisuutta.
- Kuntotutkimukset ja hankesuunnitelma laaditaan vuoden 2025 aikana. Hankesuunnitelman yhteydessä hankkeelle lasketetaan alustava kustannusarvio

TA2023	TA2024	TS2025	TS2026	TS2027	TS2028
0	0	50 000	700 000	700 000	

9232 Kiukaisten koulun peruskorjaus

- Vuonna 1953 valmistuneen rakennuksen sisäpuolinen peruskorjaus. Tiloissa on tehty muutostöitä 1995 ja 2017. Tilojen toiminnallinen päivitys 2020 -luvun tarpeisiin.
- Hankkeesta tehdään tarve- ja hankesuunnitelma vuoden 2026 aikana. Hankesuunnitelman yhteydessä hankkeelle lasketetaan alustava kustannusarvio. Hankkeen toteutus sijoittuu suunnitelmavuosien ulkopuolelle.

TA2023	TA2024	TS2025	TS2026	TS2027	TS2028
0	0	0	50 000 0	0	

9233 Kirkonkylän koulun peruskorjaus

- Koulun alakerroksien tiloissa on ulkopuolisesta kosteusrasituksesta johtuvia haasteita. Rakennuksen ulkopuolinen kosteudenhallinta on uusittava ja mahdolliset vauriot korjattava.
- Hankeen laajuutta tarkennetaan vuoden 2024 aikana ja suunnittelu tehdään vuoden 2025 aikana. Jatkotyön yhteydessä hankkeelle lasketetaan tarkempi alustava kustannusarvio.

TA2023	TA2024	TS2025	TS2026	TS2027	TS2028
0	0	50 000	200 000	300 000	0

UUDIS- JA LAAJENNUSINVESTOINNIT:

9211 Kauttuan päiväkot

- Nykyisessä kiinteistössä on tehty kuntotutkimus vuonna 2018 ja 2019 kiinteistöllä tehtiin välttämättömiä tiivistyskorjauksia. Kiinteistön peruskorjaus ei ole kannattavaa. Ratkaistavana on myös Ompun ja Pikkurinkilän tilojen integroiminen ratkaisuun.
- Hankkeesta on tehty tarveselvitys 2019. Tarveselvitys on päivitettävänä ja hankesuunnitelman laadinta tehdään sen valmistuttua. Hankesuunnitelman yhteydessä hankkeelle lasketetaan alustava kustannusarvio.
- Osa rakentamisesta on mahdollista korvata siirtokelpoisella tilalla (vrt. oppimiskeskukset). Talousarviossa on huomioitu 800 m² kiinteä osa ja perustukset siirtokelpoiselle osalle.

TA2023	TA2024	TS2025	TS2026	TS2027	TS2028
0	0	50 000	1 200 000	1 200 000	300 000

9225 Koulukeskus, monitoimitilan rakentaminen

- Nykyisessä kiinteistössä on tehty kuntotutkimus vuonna 2018.
- Hankkeesta on tehty päivitetty tarveselvitys (Sivltk 24.08.2023 § 94). Esityksenä on nykyisen liikuntasaliosan purku ja uuden monitoimitilan rakentaminen koulujen ja nuorisotoimen tarpeisiin. Hankkeen tarpeellisuutta ja laajuutta arvioidaan hankesuunnittelun yhteydessä vuonna 2024. Rakentaminen on suunniteltu vuosille 2025 – 2026. Arvioitu rakennustarve on 400 m².

TA2023	TA2024	TS2025	TS2026	TS2027	TS2028
50 000	50 000	600 000	600 000	0	0

6. TALOUSSUUNNITELMA JA RAHOITUSLASKELMA 2024-2026

TALOUSSUUNNITELMA

Kunnan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Vuoden 2024 talousarvion pohjalta johdettu pohjaennuste ennakoii talouden kehittyvän seuraavasti:

- Toimintatuottojen vuotuinen kasvu 0,8 % indeksikorotuksin.
- Henkilöstökulujen vuotuinen kasvu 3,34 %-4,00 %
- Palveluidenoston vuotuinen kasvu 3,01%-3,07 % (Vuodesta 2025 TE-palvelut mukana)
- Muiden erien vuotuinen kasvu 2,00 %
- Verotulojen kasvu Kuntaliiton ennustetta mukaillen
- Valtionosuuksien kehitys FCG:n ennustetta mukaillen
- Rahoituserät arvioitu nykyisen lainakannan ja tulevien rahoitustarpeiden mukaan
- Poistot laskettu ennustettujen investointien mukaan

LÄHTÖTILANNE	TP 2022	TA+MUUT. 2023	TA2024	TAe 2025	TAe 2026	TAe 2027	TAe 2028
TOIMINTATUOTOT	12 098	9 609	9 298	9 344	9 443	9 518	9 594
TOIMINTAKULUT	-86 705	-36 944	-37 315	-39 818	-41 110	-42 486	-43 911
TOIMINTAKATE	-74 606	-27 335	-28 017	-30 474	-31 668	-32 968	-34 317
VEROTULOT	48 202	25 849	26 544	27 457	28 060	28 533	29 015
VALTIONOSUUDET	27 452	6 887	4 881	6 662	6 972	6 863	6 841
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	32	-549	-770	-745	-802	-1 079	-1 322
VUOSIKATE	1 080	4 852	2 638	2 901	2 562	1 350	217
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-3 847	-3 906	-4 208	-4 291	-4 412	-4 300	-4 240
TILIKAUDEN TULOS	-2 767	945	-1 562	-1 390	-1 850	-2 950	-4 023

Oheinen estimaatti osoittaa 3,7 miljoonan kertyneen ylijäämän riittävän vuoden 2025, jonka jälkeen taseeseen kertynyt ylijäämä on syöty.

Pitkällä aikavälillä tasapainoon pääseminen vaatii rakenteellisia muutoksia kunnan toimintaan. Muutosten vaikutus ei realisoidu välittömästi.

TALOUDEN TASAPAINO 2024-2028

Kriittisenä rajana voidaan pitää kriisikuntakriteereitä

Konsernitilinpäätös alijäämä 1. vuonna > 500 €/as, 2 vuonna > 1000 €/as

Vuosikate, prosenttia poistoista < 80 %

Tuloveroprosentti kahtena vuonna vähintään 2,0 % yli keskimääräisen

Lainanhoitokate < 0,8

Talouden vahvistamiseen tulee ryhtyä välittömästi. Hätiköidyt toimet ei kuitenkaan ole perusteltuja, näin ollen menojen ja tulojen tasapainoa ei ole mahdollista saavuttaa vuoden 2024 eikä vielä vuoden 2025 aikana. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, etteikö vuosien 2024–2025 talouden toteumalla olisi valtava merkitys. Mitä pienemmäksi kertyvät alijäämät jäävät, sitä paremmin taseeseen kertynyt ylijäämä riittää.

Kunnanhallitus erillisellä päätöksellä tullaan aloittamaan Vakaa Eura 2028 -talousohjelma tammi-kuussa 2024. Ohjelman pääpainopisteet on huomioitu suunnitelma vuosia laadittaessa. Suunnitelmissa ei otetta kantaa Sote-kiinteistöjen yhtiöittämisveloitteen tuomiin vaikutuksiin kunnan organisaatio rakenteeseen.

Talousohjelman pääpainopisteinä ovat selvittää:

- Toimintatuottojen kehityksen mahdollisuudet
 - Lähtökohtaisesti toimintatuottojen merkittävä kasvattaminen on vaikeaa. Myös pienillä tulovirroilla on silti merkitystä. Näin ollen osana talousohjelmaa tulee käydä läpi kaikki kunnan keskeiset myyntituottojen ja maksutuottojen lähteet sekä kartoittaa uusia mahdollisuuksia. Tärkeää on myös vertailla nykyisiä palvelumaksuja muiden kuntien hintatasoon huomioiden palveluiden laadun taso.
 - Taloussuunnitelma vuosien 2025–2026 osalta ei ole huomioitu toimintatuottojen kehitystä kuin indeksitarkistusten verran.
- Henkilöstörakenne
 - Palkkojen vuotuinen kasvava kehitys on väistämätöntä ja palkankorotuksiin tulee varautua jatkossakin. Henkilöstökustannusten osuus kunnan kaikista toimintamenoista on yli 55 %. Näin ollen merkittävää kulujen alenemaa ei voida saavuttaa ilman henkilöstörakenteiden ja -määrien muuttumista etenkin tilanteessa, jossa asiakasmäärät laskevat. Tämän ei tarvitse tarkoittaa henkilöstön irtisanomisia tai lomautuksia vaan pitkällä aikavälillä kestävää henkilöstöpolitiikkaa, kuten eläköitymisten ja muun luonnollisen poistuman hyödyntämistä. Henkilöstökustannusrakenteisiin ei voida puuttua ilman palveluverkon kehittämistä.
 - Talouden kannalta kestävä henkilöstörakenne on 4–7 % alempana verrattuna vuoden 2024 henkilöstörakenteen kustannuksia. Tämä tarkoittaa, että rakenteellisilla uudistuksilla tulisi saada 800.000–1.300.000 euron palkkasumman tason lasku suunnitelluvuosien aikana. Toimet ovat tarpeen etenkin, mikäli tulorahoitus, joka perustuu pitkälti väkiluvun kehitykseen, ja asiakasmäärät kehittyvät negatiivisesti.

- **Palveluidenosto; aineet, tarvikkeet ja tavarat; avustukset ja muut toimintakulut**
 - Rakenteellisten uudistusten seurauksena tulisi toimintamenojen tasossa saavuttaa 2 % alempi taso, joka taasen kehittyy yleisen hintakehityksen mukaisesti.
 - Suunnitelma vuosissa on huomioitu vuodelle 2026 kustannustason lasku.

- **Verotulot**
 - Euran tuloveroprosentti on vuonna 2023 8,36 ja sitä esitetään nostettavaksi 9,0 %. Tehtäessä vertailua syksyllä 2023 olevaan muiden kuntien tulovero tasoon on 9,0 % nostettu tuloveroprosentti maan keskiarvon yläpuolella. Virallista tietoa muiden kuntien nostoaikeista voidaan vain arvailla. Todennäköistä on, että iso joukko kuntien tulee nostamaan verotustaan.

 - Suunnitelma vuosien osalta verotulojen kehityksen on arvioitu olevan Kuntaliiton ennusteita parempaa. Tausta-ajatuksena on, että taantuma jää lyhyeksi ja euralaisten tulot kehittyvät jatkossakin positiivisesti. Lisäksi kiinteistöveroselvityksen valmistuttua odotetaan kiinteistöverotulojen hieman kasvavan sekä kuntaan tulevan kiinteistöveroja nostavia investointeja. Tulevaisuus myös näyttää mikä on tuloveroprosentin oikea taso.

- **Valtionosuudet**
 - Taloussuunnitelma vuodet on laadittu olemassa olevien valtionosuusennusteiden mukaisesti.

- **Investoinnit**
 - Kunnan tulee huolehtia omaisuudestaan hyvin ja rakennuskanta on pidettävä kunnossa. Investointien vaikutus kunnan käyttötalouteen näkyy vuosikymmeniä. Okein ajoitetut investoinnit vakaavat kunnan taloutta pitkällä aikavälillä. Investoinnit vaikuttavat kunnan poistopohjaan ja sitä kautta käyttötalouteen.
 - Suunnitelmavuodet on johdettu nyt laaditun investointisuunnitelman pohjalta, kuitenkin tavoitteena on vuosien 2026–2028 investointien keventäminen, joka on huomioitu suunnitelma vuosia laadittaessa.

- **Rahoituserät**
 - Suunnitelmavuosia laadittaessa on huomioitu yleisen korkotason lasku nykyisestä. Huomioin arvoista on kuitenkin, että Eura on varautunut matalien korkojen aikana tulevaan ja kunnan pitkien lainojen korot ovat suhteellisen alhaiset vuoteen 2026. Kunnan velkaantumisen kehitystä on hidastettava ja vuosina 2027-2028 velkaantuminen on saatava pysähtymään.

Kaikkia edelle esitettyjä keinoja tulee hyödyntää talouden pitkänaikavälin tasapainoon saattamiseksi. Talousohjelman sisällä tulee kuitenkin pohtia niiden sisäisiä painotuksia ja ajallista toteuttamista.

ULKOISET (1000 euroa)	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Ero%	SV1 2025	SV2 2026
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	4 510	4 204	3 814	-9,3	3 844	3 921
MAKSUTUOTOT	3 296	282	236	-16,2	238	243
TUET JA AVUSTUKSET	2 205	863	1 032	19,7	1 041	1 061
MUUT TOIMINTATUOTOT	2 087	4 260	4 216	-1,0	4 249	4 334

TOIMINTATUOTOT	12 098	9 609	9 298	-3,2	9 373	9 560
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-38 103	-20 858	-21 254	1,9	-22 114	-22 224
PALKAT JA PALKKIOT	-30 641	-16 632	-17 137	3,0	-17 861	-17 950
HENKILÖSIVUKULUT	-7 462	-4 226	-4 117	-2,6	-4 253	-4 273
ELÄKEKULUT	-6 424	-3 537	-3 561	0,7	-3 680	-3 698
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-1 037	-690	-556	-19,4	-572	-575
PALVELUJEN OSTOT	-36 764	-7 979	-7 822	-2,0	-7 976	-7 900
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-6 569	-4 537	-4 605	1,5	-4 696	-4 651
AVUSTUKSET	-3 838	-2 163	-2 263	4,6	-2 309	-2 286
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 431	-1 407	-1 371	-2,6	-2 798	-2 771
TOIMINTAKULUT	-86 705	-36 944	-37 315	1,0	-39 893	-39 831
TOIMINTAKATE	-74 606	-27 335	-28 017	2,5	-30 520	-30 271
VEROTULOT	48 202	25 849	26 544	2,7	27 457	28 105
VALTIONOSUUDET	27 452	6 887	4 881	-29,1	6 662	7 047
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT						
KORKOTUOTOT	32	30	36	20,0	35	38
MUUT RAHOITUSTUOTOT	184	139	212	52,4	205	221
KORKOKULUT	-178	-715	-1 015	42,0	-983	-1 053
MUUT RAHOITUSKULUT	-5	-4	-4	0,0	-3	-4
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	32	-549	-770	40,2	-746	-798
VUOSIKATE	1 080	4 852	2 638	-45,6	2 853	4 083
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-3 847	-3 906	-4 208	7,7	-4 103	-4 083
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-3 847	-3 906	-4 208	7,7	-4 103	-4 083
TILIKAUDEN TULOS	-2 767	945	-1 570	-266,1	-1 250	0
POISTOERON MUUTOS	18	15	8	-45,9	0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-2 749	960	-1 562	-262,7	-1 250	0

ULKOISET (1000 euroa)	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Ero%	SV1 2025	SV2 2026	SV3 2027	SV4 2028
TOIMINTATUOTOT	12 098	9 609	9 298	-3,2	9 373	9 560	9 598	9 675
TOIMINTAKULUT	-86 705	-36 944	-37 315	1,0	-39 893	-39 831	-39 776	-40 652
TOIMINTAKATE	-74 606	-27 335	-28 017	2,5	-30 520	-30 271	-30 178	-30 977
VEROTULOT	48 202	25 849	26 544	2,7	27 457	28 105	28 615	29 400
VALTIONOSUUDET	27 452	6 887	4 881	-29,1	6 662	7 047	6 932	6 941
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	32	-549	-770	40,2	-746	-798	-939	-984
VUOSIKATE	1 080	4 852	2 638	-45,6	2 853	4 083	4 430	4 380
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-3 847	-3 906	-4 208	7,7	-4 103	-4 083	-4 140	-4 180
TILIKAUDEN TULOS	-2 767	945	-1 570	-266,1	-1 250	0	290	200

RAHOITUSLASKELMA

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Ero%	SV1 2025	SV2 2026	SV3 2027	SV4 2028
TOIMINNAN RAHAVIRTA								
VUOSIKATE	1 080	4 852	2 638	-45,6	2 853	4 083	4 430	4 380
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	189	-200	-200	0,0	-202	-206	-206	-208
	1 269	4 652	2 438	-47,6	2 652	3 877	4 224	4 172
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA								
INVESTOINTIMENOT	-3 880	-6 273	-3 162	-49,6	-3 012	-5 202	-5 050	-2 750
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTIMENOIHIIN	21	0	0		0	0	0	0
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	1 379	300	200	-33,3	202	206	206	208
	-2 480	-5 973	-2 962	-50,4	-2 810	-4 996	-4 844	-2 542
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-1 211	-1 321	-524	-60,3	-159	-1 119	-620	1 630
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA								
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET								
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYS	-569	0	-10		-10	-10	-10	-10
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	555	71	65	-7,8	90	90	90	94
	-14	71	55	-22,0	80	80	80	84
LAINAKANNAN MUUTOKSET								
								-137,9
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	0	0	0		2 000	4 000	0	0
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-860	-845	-1 328	57,2	-1 828	-2 555	-3 283	-3 283
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	-1 457	-400	1 800	-550,0	400	100	0	0
	-2 316	-1 245	472	-137,9	572	1 545	-3 283	-3 283
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	1 866	0	0	0	0	0	0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-464	-1 175	527	-144,9	651	1 624	-3 203	-3 199
RAHAVAROJEN MUUTOS	-1 675	-2 496	3	-100,1	493	505	-3 823	-1 569